
SIGILLVM MAGISTRI

BIBLIAI
TÖRTÉNET
KISEBB GYERMEKEK
SZÁMÁRA.

RÓDER ALAJOSTÓL.

HATVANHATODIK KIADÁS.

A főmgű Bibornok és Herczeg-Primás helybenhagyásával.

BUDAPEST

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

1907.

Eger. 1906. Az érseki liceum könyvnyomdája.

ELSŐ RÉSZ.

AZ Ó-SZÖVETSÉG.

I. A világ teremtése.

Mit értünk a világ által?

A világ által értjük az eget és földet és mindent, a mi van.

Honnan van a világ?

Isten teremtette a világot.

Hány nap alatt teremtette Isten a világot?

Hat nap; nem mintha ő azt egy perczalatt meg nem teremthette volna, hanem mivel végtelen bölcsességének úgy tetszett.

Mily renddel teremtette Isten a világot?

Első nap teremtette Isten a világosságot; második nap az ég boltozatját; harmadik nap elválasztá a vizet a földtől, mely legottan

mindenféle füvet és gyümölcsöt termett; negyedik nap teremté a napot, holdat és csillagokat; ötödik nap a halakat és madarakat; hatodik nap a négylábú és csúszó mászó állatokat.

Hatodik nap végre még kit teremtett Isten?

Hatodik nap végre teremté még Isten az embert és pedig saját képére és hasonlatosságára.

Mit tett a hetedik nap a teremtő?

Megszünt teremteni; s megáldá és megszentelé azt, hogy mi is hat nap dolgozzunk, a hetediken pedig, mely a vasárnap, nyugodjunk s azt különösen Isten szolgálatjára szenteljük.

Mit tanulunk a világ teremtésének történetéből?

Hogy Isten a világnak mindenható, véghetetlen bölcs és véghetetlen jó teremtője. Imádjuk tehát őt és szeressük s vétekkel soha meg ne bántsuk.

II. Ádám és Éva a paradicsomban.

Miután már minden meg vala teremtve, miből és mikép alkotta Isten az embert?

Isten így alkotta az embert: agyagból formált testet s abba halhatatlan lelket lehelt, melynél fogva az ember Istenhez hasonlít.

Mi volt az első ember neve?

Ádám.

Hová helyezte Isten az első embert?

A paradicsomba.

Mi volt a paradicsom?

Igen szép kert.

Kit adott Isten Ádámnak a paradicsomban segítőtársul?

Éva asszonyt.

Mikép alkotta Isten Évát?

Isten mély álmot bocsátott Ádámra, kivette egyik oldalcsontját, és alkotta abból Évát.

Milyen volt Ádámnak és Évának dolguk a paradicsomban?

Igen jó, Isten szerette őket, ártatlanságban éltek, szükséget és fájdalmat nem szenvedtek.

III. Az első emberpár vétke.

Micsoda parancsolatot adott Isten Ádámnak a paradicsomban?

Isten Ádámnak azt a parancsolatot adta, hogy a paradicsomnak minden gyümölcsfájáról ehetik, csak a jó és gonosz tudásának fájáról ne egyék; mert ha arról eszik, halállal hal meg.

Megtartották-e első szüleink ezen parancsolatot?

Nem; mert Éva egy kígyótól, mely alatt ördög lappangott, elcsábíttatván, a tiltott fának gyümölcséből evett. Ádámot is megkínálta vele, ki szintén evett. — És így vétkeztek.

Mi következett e vétekre?

Ezen vétek által elvesztették első szüleink ártatlanságukat; kiestek Isten kegyelméből, ki kérdőre is vonta őket, és büntetést szabott mind a kigyóra, mind Ádám és Évára.

Mily büntetést szabott Isten a kígyóra?

Hogy átkozott legyen a föld állatjai közt, hason mászszon és a föld porát egye.

Mily büntetést szabott Isten Évára?

Hogy fájdalommal szüljön, és férjének hatalma alatt legyen.

Mily büntetést szabott Isten Ádámra?

Hogy arczának verejtékével egye kenyerét, míg visszatér a földbe, melyből alkottatott.

Meghagyta-e őket Isten a paradicsomban?

Nem; hanem onnan kiutasította őket.

Mivel vigasztalta mégis Isten bünbe esett első szüleinket?

Azzal, hogy majd egy asszonytól születik valaki, ki a csábító kígyónak fejét össze fogja törni.

Mit ígért Isten első szüleinknek?

Hogy **Megváltó** fog jönni, ki az ördög országát el fogja rontani, és helyette Isten országát felállítani, azaz: az *emberi-nemet megváltani.*

Mit lehet itt észrevenni?

Oly nagy gondoskodással volt Isten a bűnbe esett ember iránt: hogy vigasztalásul azonnal megigérte a **Megváltót.**

IV. Káin és Ábel.

Kik voltak Ádám és Éva fiai?

Káin és Ábel, Káin földmíves volt, Abel pedig juhpásztor.

Mikép tisztelé Istent e két testvér?

Egykor a két testvér hálaadásul áldozatot mutatott be Istennek, Káin gabonát, Ábel pedig bárányt áldozott.

Kedves volt-e áldozatuk az Úr Istennek?

Ábelé kedves; Káiné nem.

Miért?

Mert Abel nyájának javát buzgó szívvel és az igért **Megváltó**ban való hittel mutatta be az Úrnak; Káin ellenben a földnek gyümölcséből a legalábbvalót minden buzgóság és hit nélkül áldozta föl.

Mily rossz indulat gerjedt föl Káinban, látván, hogy Isten jobban szereti Ábelt, mint őt?

Harag, írígység és gyűlölség.

Mire vitte Káint a harag, irígység és gyűlölség?

Káin színlelt barátságból kihívta öcscsét a mezőre és ott agyonütötte.

Mi történt ezen bűntett miatt Káinnal?

Káint a lelkiismeret annyira gyötörte, hogy sehol sem találta föl nyugodalmát, és szökevény gyanánt bújdosott a földön.

Mit tanulunk Káin és Ábel példájából?

1-ör: Hittel és igaz szívvel szolgáljunk Istennek. 2-or: Mily szerencsétlenné teszi az embert a bűn és rossz lelkiismeret.

V. A világ erkölcsi romlottsága.

Micsoda fiat adott Isten Ádámnak Ábel helyett?

Szeth nevű fiat.

Mily erkölcsü volt Szeth és maradékai?

Valamint Szeth, úgy maradékai igen istenfélők voltak; azért *Isten fiainak* hivattak.

Sokáig éltek-e ez időtájban az emberek?

Több száz esztendeig. Sőt Mathusalem kilenczszáz hatvankilencz esztendeig élt.

Mily erkölcsűek voltak Káin maradékai?

Káin maradékai szintoly gonoszak voltak, mint Káin maga: azért *ember fiainak* hivattak.

Mikép romlott el erkölcsileg a világ?

Minekutána mind Szeth, mind Káin maradékai nagyon elszaporodtak volt, egymással társalkodni és összeházasodni kezdettek: mi által Szeth maradékai elkorcsosodtak.

Mit tanulunk ebből?

Őrizkedjünk a gonoszak társaságától; mert az könnyen megrontja a jámborokat.

VI. A vízözön.

Látván Isten az emberek gonoszságát, mit tökélt el magában?

Látván Isten az emberek gonoszságát, eltökélé magában, hogy vízözön által eltörli az embereket a föld színéről az oktalan állatokkal együtt.

Ki nyert mégis kegyelmet Istennél?

Noé, ki a világ ama romlottságában igazán szolgált Istennek.

Mit parancsolt Isten Noénak?

Hogy bárkát, azaz nagy hajót építsen.

Mi történt, minekutánna a bárka elkészült?

Isten megparancsolta Noénak, hogy feleségével, három fiával és feleségeikkel menjen a bárkába, s vigyen be magával az állatok minden neméből is néhány párt. Azután elkezdett esni, s negyven nap és negyven éjjel szünet nélkül szakadt az eső.

A bárkán kívül levők közül megmentette-e valaki életét?

Senki; mert a víz oly magasra nőtt, hogy még a legmagasabb hegyeket is tizenöt könyöknyire fölülhaladta.

Hány nap múlva kezdett a víz apadni?

Száz ötven nap múlva, és Noé bárkája egy hegyen állott meg.

Miképp szállott ki Noé a bárkából?

Noé negyven nap múlva egy hollót bocsátott ki a bárkából; de ez dögtestre találván, vissza nem tért. — Azután egy galambot bocsátott ki; ez nyugvó helyre nem találván, visszarepült. Hét nap mulva ismét egy galambot bocsátott ki;

ez is visszatért, szájában egy zöldelő olajfaággal. Végre még egy galambot bocsátott ki Noé; de ez többé vissza nem tért. Ekkor Noé kiszállott a bárkából.

Mit cselekedett Noé minekutánna kiszállott a bárkából?

Oltárt emelt és hálaadásul áldozatot mutatott be az Úrnak.

Kedvesen vette-e az Úr Noé áldozatját?

Az Úr kedvesen vette Noé áldozatját és megigéré, hogy vízözön által a világot többé el nem veszti. Igéretének emlékeztető jeléül hagyá az égi szivárványt.

Mit tanulunk ebből?

Valahányszor a szivárványt látjuk, mindannyiszor jusson eszünkbe a vízözön és a vízözönnel az: hogy a mily jó Isten a jámborok iránt, oly rettenetes a gonoszok iránt.

VII. Noé és fiai: Szem, Kám és Jáfet.

Mivel foglalatoskodott Noé a vízözön után?

Noé a vízözön után ismét a földet mívelé és szőllőt ültete.

Mi történt Noéval a borivás által?

Noé nem ismervén még a bornak erejét, egykor többet ivott; mitől megittasodott, és elaludván, dísztelenül feküdt. — Noé ezzel nem vétkezett, mert a bor erejét még nem ismerte.

Mikép bántak Noéval fiai, midőn atyjokat ily állapotban látták?

Kám atyját kigúnyolta, és örvendezve beszélte el testvéreinek, Szem ellenben és Jáfet elfordult arczczal födték be atyjokat köpenynyel.

Fölébredvén Noé, mit tett, miután fiainak magávali bánásmódját megtudta?

Kámot megátkozta; Szemet és Jáfetet pedig megáldotta.

Mit tanulunk ebből?

Jaj most is azon gyermeknek, ki szülőit keseríti és megveti.

VIII. A babiloni torony.

Noé maradékai nagyon elszaporodván, mit kezdettek építeni Szenár mezején?

Nagy tornyot, mely az égig érjen.

Fölépítették-e ezt?

Nem; mert midőn már jól előhaladtak az építésben, Isten annyira megzavarta nyelvöket, hogy egymást nem értették; mi miatt föl kellett hagyniok az építéssel, és elszéledtek a földön.

Mit tanulunk a babiloni torony építéséből?

Hogy hasztalan az ember iparkodása, ha nem járul hozzá Istennek áldása.

A PATRIARKÁK.

IX. Ábrahám.

Ki volt Ábrahám?

Ábrahám istenfélő férfiú volt, kit Isten különösen kiválasztott, hogy általa és nemzetsége által az igaz Isten ismeretét, és az igért **Megváltó**ban való hitet az emberek közt föntartsa és terjeszsze.

Mit parancsolt Isten Ábrahámnak?

Hogy Káldeából menjen Kánaánba lakni; hova Ábrahám egész házi népével átköltözött.

Miért hívá ki Ábrahámot Káldeából?

Mert ott a bálványozás már nagyon elhatalmasodott.

Miképen járt Ábrahám unokaöcscsével Lóthtal?

Minthogy pásztoraik a legelők miatt egymással meg nem fértek, Ábrahám kérésére Lóth elvált bátyjától és Szodomába ment lakni.

Mikép nyilatkoztatta ki magát egykor az Úr Ábrahámnak?

Midőn egykor Ábrahám sátora előtt egy fának árnyéka alatt ült, látott három idegen vándort közeledni. Ábrahám eléjök sietett, behivá magához őket és megvendégelé. — Ezen vándorok képében maga az Úr vala két angyallal, ki ekkor megigérte Ábrahámnak, hogy Sára feleségétől esztendő múlva fia születik.

Mit jelentett ki az Úr Ábrahámnak, midőn a vándor angyalokat Szodoma felé kísérte?

Hogy Szodomát az egész környékkel nagy vétkei miatt el fogja veszteni.

Miképen könyörgött Ábrahám az Úrnak Szodoma városáért?

Ábrahám könyörgött az Úrnak, hogy kegyelmezzen Szodoma városának, ha abban ötven, ha negyven és mindig alább szállván a számmal, ha abban tíz igaz találtatik. Az Úr megígérte, hogy megkegyelmez a városnak, ha abban tíz igaz találtatik.

Találtatott-e Szodomában tíz igaz?

Fájdalom, Szodomában tíz igaz sem találtatott.

Mily büntetés érte tehát Szodoma, Gomorra és a szomszéd városokat?

Isten kénköves tüzes esőt bocsátott reájok, és lakosaikkal fenekestől felforgatta.

Ki menekedett meg mégis ezen veszélytől?

Lóth, kit két angyal előre megintett, hogy feleségével és két leányával siessen ki Szodoma városából.

Milyen sors érte el Lóth feleségét?

Mivel Lóth felesége az angyalok intése ellen visszatekintett, a veszedelemtől szintén ellepetett és sóoszloppá változott.

Micsoda áldozatot kívánt Isten Ábrahámtól?

Isten azt kívánta, hogy Izsák fiát Mória hegyén neki áldozza föl.

Föláldozta-e Ábrahám fiát?

Nem, mert midőn Ábrahám már kardját emelte a végső

csapásra, Isten őt angyal által visszatartóztatta. Csak Ábrahám engedelmességét akarta Isten próbálni.

Micsoda igéretet tőn Isten Ábrahámnak ezen engedelmességéért?

Isten azt az igéretet tette Ábrahámnak, hogy *maradékában megáldatik a föld minden nemzetsége.*

Mit igért Isten Ábrahámnak?

Hogy az ő nemzetségéből fog származni a **Megváltó**, az emberi nem boldogítója.

Mit tanulunk Ábrahámtól?

Istenben erősen hinni; mert a ki ő benne hiszen, az soha meg nem csalatkozik; és készeknek lenni, ha Isten akarja, neki mindenünket engedelmességből feláldozni.

X. Izsák.

Kik voltak Izsák fiai?

Ézsau és Jákob. Ézsau szilaj természetű, és szőrös testű volt. Jákob ellenben szelid és csendes.

Mikép vesztette el Ézsau elsőszülötti jogát?

Midőn egykor Ézsau nagy éhesen a mezőről hazajött, és öcscse előtt egy tál főtt lencsét látott, annyira megkívánta, hogy odaigérte érte Jákobnak elsőszülötti jogát.

Mikép jutott Jákob az atyai áldáshoz?

Izsák egykor elküldé Ézsaut vadászni, parancsolván neki, hogy a vadat szokás szerint készítse el, és hozza el neki eledelül; majd akkor ráadja utolsó atyai áldását. Ézsau elment. Ezt hallván Rebeka, Jákob anyja, hamar leölt két növendék kecskét, elkészíté azt vadállat módra, bőrével pedig Jákob nyakát és kezeit betakarván, beküldé őt az étellel atyjához. Az elöregült Izsák nem látván, azt vélte, hogy Ézsau van előtte, megáldotta tehát őt.

Mit tett Ézsau, midőn hazajövén, megtudta, hogy Jákob kapta meg az atyai áldást?

Annyira megharagudott, hogy öcscsét halálra kereste.

Megtudván Rebeka, hogy Ézsau Jákobot meg akarja ölni, hova küldötte?

Elküldötte Lábán nevű rokonához, hogy ott maradjon, míg bátyjának haragja lecsillapodik.

Mit tanulunk ebből?

Irtózzunk Ézsau könnyelműségétől és indulatosságától; mert mind a kettő sok rosszra vezérli az embert.

XI. Jákob.

Meddig tartózkodott Jákob Lábánnál?

Húsz esztendeig; annyi ideig szolgálván Lábán leányaiért, Liáért és Ráchelért s a nyájnak egy részeért.

Húsz év eltelte után hová ment Jákob?

Visszament atyja házához.

Mikép békült ki Ézsau Jákobbal?

Megtudván Jákob, hogy Ézsau fegyveres néppel jő eléje, nagyon megijedt. Mindenekelőtt Istenhez folyamodott. Azután, hogy Ézsaut megengesztelje, követeket küldött előre hozzá, különféle ajándékokkal, és midőn már közel volt Ézsauhoz, hétszer hajtotta meg magát előtte. Erre Ézsau Jákob nyakába borult és sírt.

Mire változtatta Isten Jákob nevét?

Isten mindenkori oltalmának jeléül, Jákob nevét *Izraelre* változtatta; azért maradékai *izraelitáknak* vagy *Izrael népének* neveztetnek.

Mit tanulunk ebből?

Mily szép, ha az egymásra neheztelő atyafiak kibékülnek. Az alázatosság, a tett igaztalanság helyreállítása a legnagyobb haragot is megszelídíti.

XII. József.

Hány fia volt Jákobnak?

Jákobnak tizenkét fia volt.

Kit kedvelt Jákob leginkább fiai között?

Józsefet; mert igen jó magaviseletű volt. Azért neki szebb ruhát is csináltatott.

Szerették-e Józsefet bátyjai?

Épen nem; sőt haragudtak rá, és gyűlölték.

Mit álmodott József?

József azt álmodta, hogy testvéreivel kévéket kötött a szántóföldön, hogy az ő kévéi fölemelkedtek és állottak, testvéreié pedig az övéi előtt magukat meghajtogatták. Máskor ismét azt álmodta, hogy a nap, hold és tizenegy csillag őt imádta.

Mire vitte József bátyjait a gyűlölség?

Józsefet bátyjai megakarták ölni; de ezt még sem tették, hanem eladták őt izmaelita kereskedőknek, atyjoknak pedig azt üzenték, hogy Józsefet vadállat ölte meg.

Hová vitték Józsefet az izmaelita kereskedők?

Egyiptomba, hol eladták Putifárnak, a király egyik főtisztjének.

Milyen volt József sorsa Putifárnál?

Eleinte jó; mert Putifár Józsefet hű szolgálatáért nagyon szerette. De nemsokára, mivel József Putifár felesége csábításainak ellentállott, ez őt uránál hamisan bevádolta. Putifár hitt feleségének és Józsefet a tömlöczbe vettette.

Mi által szabadult ki József a tömlöczből?

Isten gondviseléséből, a király álmainak megfejtése által.

Mikép történt ez?

Józseffel a tömlöczben két királyi tisztviselő volt. Ezek egykor álmodtak. József megfejté álmaikat. Ezt megtudván a király, maga elé hivatta Józsefet, hogy az ő álmait is — a hét kövér és hét sovány tehénről, úgy szintén a hét teljes és hét üres búzakalászról — fejtse meg.

Mikép fejtette meg József a király álmait?

József, Isten segítségével, imígy fejtette meg a király álmait: a hét kövér tehén és a hét teljes búzakalász hét bő esztendőt jelent, mely után hét terméketlen esztendő fog következni. És tanácsolá a királynak, hogy a hét bő esztendőben a fölösleges gabonát a hét sovány esztendőre magtárba gyűjtesse.

Mikép jutalmazta meg a király Józsefet?

A király Józsefet nemcsak a tömlöczből szabadítá ki, hanem országában maga után első személylyé tette, királyi ruhába öltöztette s úgy tiszteltette, mint Egyiptomnak kormányzóját.

Beteljesedett-e József jövendölése?

Csakugyan eljött a hét bő esztendő, és József a fölösleges gabonát magtárba gyűjtötte; de eljött a hét terméketlen esztendő is, és oly nagy éhség lett, hogy Jákob is kénytelen volt fiait Egyiptomba küldeni gabonáért.

Megismerte-e József bátyjait, midőn előtte leborulva, gabonáért esedeztek?

József megismerte bátyjait, de ők Józsefet meg nem ismerték.

Mikép bánt velök József?

Úgy bánt velök, mint kémekkel, és három nap fogságba tétette.

Adott-e József nekik gabonát?

Adott, és még a pénzt is visszatétette zsákjaikba; s megparancsolá nekik, hogy Benjamin öcscsüket is hozzák el magukkal. De Simeont letartóztatta magánál.

Mikép ismertette meg magát?

József másodszor látván maga előtt bátyjait Benjaminnal együtt, sírt; végre nem tartóztathatván magát, kijelenté, hogy ő József, az ő öcscsük, és zokogás közt megölelé őket.

Mikép bocsátotta most el bátyjait József?

Gazdagon megajándékozta azon meghagyással, hogy atyjokkal együtt jőjjenek Egyiptomba lakni.

Átköltözött-e Jákob Egyiptomba?

Jákob egész házi népével átköltözött Egyiptomba, hol a király őket a termékeny Gessen tartományba telepítette le.

Mily nevezetes jövendölést tett Jákob halálos ágyán?

Jákob halálos ágyán megáldván egyenkint fiait, Júda fiának áldás közben, Isten különös kinyilatkoztatásából azt jövendölte: hogy *nemzetségénél a királyi hatalom mindaddig megmarad, mig el nem jő a* **Megváltó.**

XIII. Mózes.

Milyen volt az izraeliták sorsa Egyiptomban József és a jó király halála után?

Igen rossz. Ők igen sanyargattattak.

Mennyire sanyargatta Fáraó az izraelitákat?

Annyira, hogy végre még azt is megparancsolá, hogy minden zsidó figyermeket születésekor azonnal a Nilus vizébe fojtsanak.

Mikép menekedett meg Mózes a vízbefojtástól?

Mózest anyja egy kiszurkolt kosárba kötvén, a Nilus vizébe tette a sás közé, honnan a király leánya őt kivétette s a királyi udvarban fölnevelte.

Meddig tartózkodott Mózes a királyi udvarban?

Negyven esztendős koráig. Ekkor, mivel élete ellen törtek, elment Mádiánba Jethro főpaphoz, kinek juhait őrzé.

Miképen küldé Isten Mózest az izraeliták megszabadítására?

Midőn Mózes Hóreb hegyén Jethro juhait

legeltette, égő csipkebokorból szólott hozzá az Úr, hogy menjen Fáraóhoz, s kivánja tőle az ő nevében, hogy az izraelitákat Egyiptomból bocsássa el.

Micsoda hatalmat adott Isten Mózesnek, isteni küldöttségének bizonyítására?

Hogy vesszejével csodákat tehessen.

Kit rendelt Isten Mózes mellé segédtársul?

Bátyját, Áront.

Hová kellett Mózesnek az izraelitákat vezetni?

Kánaán országába, hol ős atyáik laktak.

Könnyen bocsátotta-e el Fáraó az izraelitákat?

Épen nem; sőt még jobban sanyargatta, és csak akkor bocsátotta el őket, minekutána Isten Fáraó országát kilencz kemény csapással meglátogatta, és végre az öldöklő angyal az egyiptomiak első szülöttjeit az emberekből és barmokból megölte.

Megölte-e az izraeliták első szülötteit?

Nem; azok életben maradtak.

Mit kellett az izraelitáknak Egyiptomból kiköltözésök előtt cselekedniök?

Isten parancsolatjából minden házi gazdának egy bárányt kellett lemetszenie, azt háznépével megennie: vérével pedig az ajtó némely részeit bekenni, hogy a büntető ostor házát ne érje.

Mennyire ment az Egyiptomból kiköltözött izraeliták száma?

Hatszázezerre, az asszonyokon és gyermekeken kivül.

Megbánta-e Fáraó, hogy az izraelitákat elbocsátotta?

Nagyon megbánta. Utánok is sietett fegyveres néppel, hogy őket visszahajtsa, és a Vörös-tenger partján utól is érte őket.

Mily csodálatosan keltek át a Vörös-tengeren?

Mózes imádkozván, megüté vesszejével a tengert, mely azonnal ketté vált, és az izraeliták száraz lábbal mentek át rajta.

Mily veszély érte el Fáraót a Vörös-tengernél?

Fáraó hadseregével nyomban követte az izraelitákat; de midőn a tenger közepén volt, visszaomlottak a hullámok, és Fáraót hadseregével együtt eltemették.

Hány esztendeig vándoroltak az izraeliták a pusztában?

Negyven esztendeig.

Micsoda jótéteményeket mutatott Isten az izraeliták iránt a pusztában?

1-ör: nappal világos felhő, éjjel pedig tüzes oszlop vezette őket.

2-or: Isten őket mannával táplálta.

3-or: Midőn vizök nem volt, Isten Mózesnek csodatevő vesszeje által kősziklából nyitott nekik forrást.

Mi történt a Sinai hegynél az izraelitákkal?

Mennydörgés és villámlás közt adta Isten ott nekik Mózes által a tíz parancsolatot két kőtáblára írva.

Háládatosak voltak-e az izraeliták Istennek a sok jótéteményekért?

Éppen nem, Isten és Mózes ellen gyakran kikeltek, sőt egyszer aranyból borjút csináltak és azt imádták.

Megbüntette-e Isten a hálátlan izraelitákat?

Meg. Igy, midőn az izraeliták a manna ellen zúgolódtak, fürjeket küldött nekik, melyekkel megtömvén gyomrukat, sokan meghaltak. Tüzes kígyókkal is megfenyítette, melynek marásától sokan elvesztek.

Mikép menekedtek meg sokan a haláltól?

Mózes egy rézkígyót állított föl; a ki arra nézett, a marásból kigyógyult.

Küldött-e Mózes előre kémeket Kánaán földére?

Küldött, kik oly nagy szőllőfürtöt hoztak onnan, hogy két embernek rúdon kellett vinnie.

Bement-e Mózes az igéret földére?

Nem, Nebó hegyén halt meg ő a pusztában.

Mit kell még Mózesről megjegyeznünk?

Mózes próféta is volt, és mint ilyen megjövendölte a Megváltónak eljövetelét.

XIV. Józsue.

Ki vezette be az izraelitákat Kánaán földére?

Józsue.

Az izraeliták mikép mentek át a Jordán vizén?

Csodálatosan. A folyónak alsó része lefolyt, a felső pedig feltornyosodott. A papok vitték

elül a frigyszekrényt és a folyó közepén megálltak, míg a nép átment.

Elfoglalták-e szerencsésen az izraeliták a Kánaán földjét?

Minekutánna az izraeliták harminczegy királyt legyőztek, az egész Kánaánt elfoglalták; és maguk közt a tizenkét nemzetség szerint felosztották.

XV. Jób.

Ki volt Jób?

Jób igen gazdag és istenfélő ember volt.

Mily csapás érte őt egymás után?

Jóbot egymásután sok csapás érte: marháit a rablók elhajtották; juhait az égből aláhulló tűz elemésztette; legidősebb fiának háza összedőlvén, fiát és leányait mind agyonütötte; végre egész testét fekély borította el.

Miképen türte Jób ezen csapásokat?

Békével, azt mondván szüntelen: «Isten adta, Isten elvette; a mint az Úrnak tetszett, úgy történt, legyen áldott az Úrnak neve.»

Megáldotta-e Isten ismét Jóbot?

Isten Jóbnak ezen példás béketűréseért mindenből, a mivel eddig birt, kétszer annyit adott; azonfelül még jó gyermekekkel is megáldá.

Jóbtól mit tanulunk?

Érjenek minket bármily csapások, Istentől el ne pártoljunk; mert ő ismét megsegít.

A BIRÁK.

XVI. Gedeon, Sámson, Héli, Sámuel.

Józsue halála után kik kormányozták az izraelitákat?

Az öregebbek, mint bírák.

Hány esztendeig kormányozták a bírák az izraelitákat?

Százhúsz esztendeig.

Kik nevezetesebbek ezek közül?

Gedeon, Sámson, Héli, Sámuel.

Mily károkat tettek a madianiták az izraelitáknak?

A madianiták hét esztendeig egymásután leginkább aratáskor rontottak az izraelitákra és pusztíták határukat.

Kit küldött Isten az izraeliták védelmezésére?

Gedeont, ki Isten segedelme által csak háromszáz emberrel győzedelmeskedett a madianitákon.

Mikép győzedelmeskedett Gedeon a madianitákon?

Gedeon három részre osztá embereit, és mindegyik kezébe fegyver helyett csak egy trombitát adott és egy cserépfazekat, melyben egy-egy égő fáklya volt elrejtve. Így fölfegyverkezve megtámadták éjféltájban az ellenséget, harsogtatták a trombitákat s összeverték a cserépfazekakat, kiáltván: «Az Úrnak és Gedeonnak fegyvere.» Ez oly nagy rémülést okozott a madianiták közt, hogy megfutamodván egymást ölték.

Ki volt Sámson?

Sámson szintén mint bíró kormányozta az izraelitákat és rendkívüli nagy erejével hathatósan védelmezte őket a filiszteusok ellen, míg végre lenyiratván haja, melyben ereje rejtekezett, ellenségeinek kezeibe került, kik kiszúrták szemeit, és vele gabonát őrlettek.

Mikép szakadt vége Sámson életének?

Sámson egy vendégség alkalmával, melynél a filiszteusok sok csúfot űztek belőle, az épületnek két főoszlopát úgy megrázta, hogy a ház összedőlvén, Sámsont mindnyájokkal együtt agyonütötte.

Ki volt Héli?

Héli főpap volt, ki egyszersmind mint bíró kormányozta az izraelitákat. Ő igen jámbor férfiú volt; de fiai Ofni és Fineesz igen gonoszak voltak: még az oltárról is elrabolták az áldozatokat. Héli dorgálta fiait gonoszságuk miatt: de kellő keménységgel nem fenyítette.

Micsoda ifjú nevekedett még Héli házában?

A jó Sámuel, kit anyja már gyermekkorában a papi szolgálatra szentelt. Sámuel jámbor és szófogadó volt; de jó példáját Héli fiai még sem követték.

Mikép büntette meg Isten Hélit fiaival együtt?

Héli fiai egy ütközetben a filiszteusokkal, elestek. A frigyszekrény is az ellenség kezeibe

került, minek hirére Héli úgy megijedt, hogy székéről hanyatt esvén, nyakát törte.

Héli halála után ki kormányozta az izraelitákat?

Héli halála után Sámuel kormányozta az izraelitákat, mint főpap és bíró.

Mikép kormányozta Sámuel az izraelitákat?

Bölcsen és igazságosan. Miért Isten meg is áldá az izraeliták fegyvereit. A frigyszekrény is visszakerült a filiszteusoktól.

Kit kent föl Sámuel az izraeliták királyának?

Isten rendeléséből Sault, midőn ez atyjának elveszett szamarai felől Sámuelnél kérdezősködék.

A KIRÁLYOK.

XVII. Saul.

Milyen király volt Saul?

Saul eleinte jámbor és nemeslelkű király volt. Isten meg is áldá fegyvereit. Fiával, a hős Jonathással több ellenségen győzedelmeskedett. De utóbb a királyi hatalom őt oly elbizottá tette, hogy épen nem félt Isten parancsolatait áthágni.

Mikép hágta át Saul Isten parancsait?

1-ör: Isten rendelése ellen főpap nélkül mutatott be Istennek áldozatot. 2-or: Az amalekitákat legyőzvén, a zsákmányt nem áldozta fel Istennek, hanem a legdrágább ruhákat és legszebb marhákat megtartotta magának.

Mily következése lett ezen engedetlenségnek?

Isten Sámuel által tudtára adta Saulnak, hogy ezen engedetlenség miatt kiesett az ő kegyelméből és hogy királysága nem lesz állandó; mert sokkal becsesebb az Úr előtt az engedelmesség, mint az áldozat.

Kit választott az Úr Saul helyett Izrael királyának?

Dávidot, és Sámuel által fölkenette királynak.

Ki volt Dávid?

Dávid istenfélő juhpásztor volt, Júda nemzetségéből, szép arczu, alacsony termetü, de erős s a hárfán szépen tudott játszani.

Mily vitéz volt Dávid?

Dávid nagy vitéz volt. Góliáthot is ő győzte le.

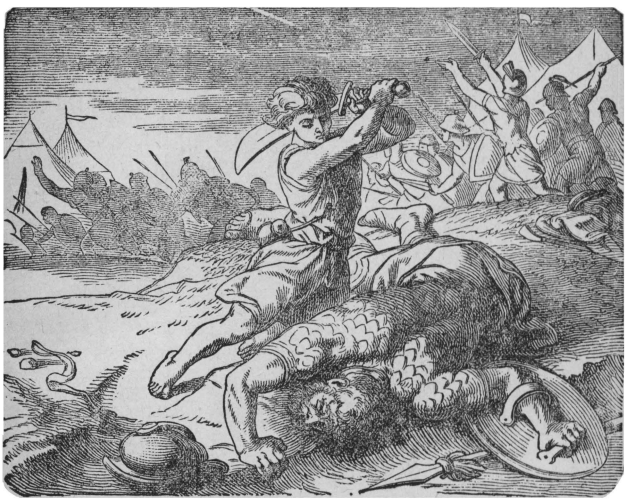

Mikép győzte le Dávid Góliáthot?

A filiszteusok táborában Góliáth nevű óriás volt, egészen vasba öltözve, paizszsal és iszonyú karddal felfegyverkezve. Dávid Istenben bízván, harczra kelt vele, s csak pásztorbotját és parittyáját öt sima kővel vivé magával fegyverül. Midőn egymáshoz közeledtek, Dávid parittyájából egy sima követ egyenesen Góliáth homlokához sújtott, oly erővel, hogy a földre esett. Erre Dávid levágta Góliáth fejét. Mit látván a filiszteusok, megfutamodtak.

Kedvelte-e Saul Dávidot győzelme miatt?

Nem csak nem kedvelte, hanem annyira üldözte, hogy Dávidnak Saul elől bujdosnia kellett a pusztában.

Ki védelmezte leginkább Dávidot Saul ellen?

Jonathás, Saul fia, ki Dáviddal barátságot kötött.

Állhatott volna-e Dávid Saulon bosszut?

Kétszer is. Egyszer Saul ugyanazon barlangba ment nyugodni, melyben Dávid seregével el volt rejtve; máskor meg Dávid menvén Saul táborába, őt alva találta. Mind a kétszer megölhette volna Dávid Sault, de nem bántotta.

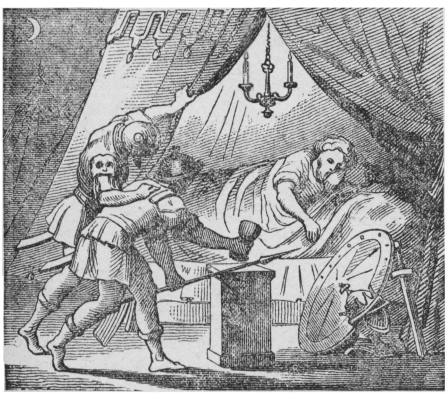

Mikép mult ki Saul a világból?

Saul a filiszteusoktól legyőzetvén, tulajdon kardjába dőlt és megölte magát.

Mit tanulunk Saul életéből?

Szomorú annak sorsa, ki magát vétkei által Isten kegyelmétől megfosztja.

XVIII. Dávid.

Az egész izraeliták népén uralkodott-e Dávid mindjárt Saul halála után?

Nem; hanem csak Júda és Benjámin nemzetségén; a többi tíz nemzetség csak két esztendő múlva állott hozzá.

Mivel kezdette Dávid országlását?

Az isteni szolgálat rendezésével. A frigyszekrényt is nagy pompával Jeruzsálembe vitette, hová királyi székét is áttette.

Miként bánt Dáviddal fia, Absolon?

Absolon atyja ellen pártot ütött: kikiáltatta magát királynak, és atyját Jeruzsálemből kiűzte.

Mikép büntette meg Isten Absolont?

Absolon megütközött Dávid seregével, de elveszté a csatát; és midőn egy öszvéren ülve,

futott, hosszú hajával egy cserfának ágán fönakadt; hol őt Joáb, Dávid fővezére, agyondöfte. — Így járnak azon gyermekek, kik szülőiket nem tisztelik, és nekik nem engedelmeskednek.

Mit tett még Dávid?

Egy templom építésére sok aranyat és ezüstött gyűjtött, és szép oktatás közt átadta Salamonnak a kormányt.

Mit kell még Dávidról megjegyeznünk?

Dávid próféta is volt, ki maradékai közül *Egyet* várt, kit örökös királynak, Urának, Istennek nevezett. És ez az egy a **Megváltó** vala.

XIX. Salamon.

Mit kért Salamon uralkodása kezdetén Istentől?

Nem mást, hanem csak értelmes szivet, hogy népét igazságosan kormányozhassa, és választást tehessen a jó és rossz közt.

Tetszett-e az Úrnak Salamon kérése?

Minthogy Salamon sem hosszú életet, sem gazdagságot nem kívánt, hanem csak bölcsességet, hogy igazán itélhessen; ez az Úrnak úgy megtetszett, hogy nemcsak bölcsességet, hanem még gazdagságot és dicsőséget is adott neki; még hosszú életet is igért neki, ha megtartja parancsolatjait, mint atyja Dávid.

Bölcsességének mily jelét adá Salamon az itélethozásban?

Midőn egykor két asszony egy élő gyermeken kötekedék, mindenik magáénak mondván azt: Salamon azt parancsolta: hogy a gyermek vágassék ketté: bölcsen átlátván, hogy az igazi anya azt engedni nem fogja.

Épitett-e Salamon Istennek templomot?

Salamon Istennek igen fényes templomot épitett Jeruzsálemben.

Állhatatos maradt-e Salamon a jóban?

Salamont élemedett korában a királyi fény és rendetlen testi kívánságok annyira megvakították, hogy pogány feleségeinek kedveért maga is bálványozó lett.

Mit tanulunk Salamon életéből?

Igazán bölcscsé és boldoggá az embert egyedül csak az Úr félelme teszi.

XX. Izrael népének meghasonlása.

Ki országolt Izraelben Salamon halála után?

Salamon fia Roboám; de Izrael népe csakhamar meghasonlott, és két más királynak hódolt.

Ezen meghasonlásra mi adott okot?

Roboám kegyetlensége, ki a népnek nemcsak semmit nem engedett az adóból, hanem még nagyobb terhekkel fenyegette.

Mely két országra szakadt tehát Izrael népe?

Júda országára, melyhez tartozott Júda és Benjamin nemzetsége, és Izrael országára, mely a többi tiz nemzetségből állott.

XXI. Izrael és Júda.

Melyik volt Izrael országának fővárosa?

Szamaria.

Mily erkölcsüek voltak Izrael országának királyai?

Izrael országának királyai igen erkölcstelenek és bálványozók voltak. Legistentelenebb volt köztük Akháb, Jezabel feleségével.

Melyik volt Júda országának fővárosa?

Jeruzsálem.

Mily erkölcsüek voltak Júda királyai?

Júda királyai is nagyobb részt gonosz erkölcsűek és bálványozók voltak; de voltak köztük istenfélők is, mint Josafát, Jonathán, Ezekiás és Joziás.

Mit vehetünk észre Izrael és Júda országának történetéből?

Valahányszor az izraeliták az igaz Istennek híven szolgáltak, mindannyiszor jól ment dolguk; valahányszor pedig az igaz Istentől elpártoltak, mindannyiszor mindenféle csapás, éhség, háború, döghalál érte őket.

XXII. Judith.

Ki szabadítá meg Bethulia városát Holofernes táborától?

Az istenfélő és bátorlelkű Judith.

Miképen?

Judith inté a város lakosait, hogy vele együtt Istenhez folyamodjanak segítségért. Azután elment Holofernes táborába; s midőn ez részegen aluvék, levágta fejét, bevitte a városba, és kitűzte a bástyára, erre az ellenség megfutamodott.

Mit tanulunk ebből?

Ime mily foganatos az imádság! Isten az őhozzá folyamodókat el nem hagyja.

A PRÓFÉTÁK.

XXIII. Előismeretek a többi prófétákról.

Kik voltak a próféták?

A próféták istenfélő emberek voltak, kik Isten kinyilatkoztatásából jövendöltek. Isten segítségével csodákat tettek. Izrael népét az igaz Isten tiszteletére, s az igért **Megváltó**ban való hitre s a tiszta erkölcsökre oktatták és buzdították.

Mikor éltek a próféták?

Isten időről időre támasztott az izraeliták közt prófétákat; ilyenek voltak: Mózes, Dávid, Sámuel; de legtöbb próféta volt Izrael és Júda királyainak idejében.

Kik voltak a nevezetesebb próféták?

Illés és Elizeus, aztán Izaiás, Jeremiás, Ezekiel, Dániel és még más tizenkettő.

XXIV. Illés.

Mikor élt Illés?

Illés Akhábnak, Izrael leggonoszabb királyának idejében élt.

Mivel fenyegette Isten Illés által Ákhábot nagy gonoszságai miatt?

Azzal, hogy három esztendeig sem esőt, sem harmatot nem fog a földre bocsátani.

Megtért-e Ákháb ezen fenyegetésre?

Ákháb ezen fenyegetésre nemcsak meg nem tért, hanem még Illés élete ellen is tört.

Hova rejtekezett Illés Ákháb elől?

Kárith nevű patak mellé, hol őt kenyérrel és hússal csodálatosan hollók táplálták.

Mily csoda által téritette Illés Izrael népét az igaz Istenhez?

Illés kihívá a népet és Baál papjait Kármel hegyére, hogy áldozatot mutassanak be Baál

istenöknek, tőle kérvén tüzet az áldozatra. Baál papjai ugráltak, testöket metélve kértek istenöktől tüzet; de hasztalan. Ezután Illés áldozott; és imádságára azonnal tűz szállott le az égből az áldozatra. Ezt látván a nép, arczra borulván, fölkiáltott: «Az Úr az Isten!»

Adott-e Isten azután esőt is?

Isten Illésnek könyörgésére azután esőt is adott.

Mikép távozott el Illés a földről?

Illés Elizeus láttára tüzes szekéren, fergeteg közt ragadtatott az égbe.

XXV. Elizeus.

Mikép jártak azon csintalan gyermekek, a kik Elizeust, midőn Bethel városába ment, kopasz fejűnek csúfolták?

Két medve kirohant az erdőből, és negyvenkettőt közölök szétszaggatott. Intésül a gyermekeknek, hogy az öregeket, kivált Isten szolgáit, tiszteljék.

Mily csodálatosan segített Elizeus egy szegény özvegyasszonyon?

Elizeus egy szegény özvegyasszonynak, kit adósságai miatt nagyon szorongattak, kevés olaját csodálatosan annyira megszaporította, hogy adósságait kifizethette.

Mikép gyógyítá meg Elizeus Námánt, a sziriai király főhadi tisztjét poklosságától?

Megparancsolá neki, hogy a Jordán vizében hétszer fürödjék meg.

Elvett-e Námántól Elizeus ezen gyógyításért valamely ajándékot?

Námán megakarta Elizeust ajándékozni, de Elizeus semmit sem fogadott el.

Mikép járt Giezi, Elizeus szolgája?

Giezi titkon Námántól ura nevében ajándékot kért, azt hazudván, hogy urához vendégek jöttek. E miatt ő ugyanazon nyavalyába esett, melyből Námán kigyógyult.

XXVI. Jónás.

Hová küldötte Isten Jónás prófétát?

Ninive városába, töredelmességet prédikálni. De Jónás hajóra ült és az Úr elől elakart futni.

Mi történt Jónással a tengeren?

Egyszerre nagy szélvész támadt. A hajósok sorsot vetettek, hogy megtudják, ki oka ezen veszélynek. A sors Jónásra esett, Jónás megvallván vétkét, a tengerbe vettetett, és egy nagy haltól elnyeletett, mely őt harmadnapra kitette a partra.

Elment-e azután Jónás Ninive városába töredelmességet prédikálni?

El. És a niniveiek meg is tértek.

XXVII. A többi próféták.

Mit kell megjegyeznünk a többi prófétákról?

A többi próféta nem annyira nevezetes a csodatételekről, mint inkább lelkes tanításairól és jövendöléseiről.

Mit tanítottak a többi közt különösen a próféták?

A többi közt különösen azt tanították a próféták: hogy nincs több Isten az egy igaz Istennél, hogy a külső isteni szolgálat, belső buzgóság, igaz hit és erkölcsös élet nélkül, az Úr szine előtt nem kedves; hogy miután mindnyájunknak egy az Atyánk, és mindnyájunkat Isten teremtett: miért csalja és veti meg egyik atyafi a másikat? és így tovább.

Mit jövendöltek a többi közt a próféták?

A próféták megjövendölték, hogy a **Messiás** el fog jönni; hogy egy szűztől Bethlehemben fog születni; hogy sokat fog szenvedni, meghalni, és halála után megdicsőíttetni.

Mit jövendöltek még a próféták?

A próféták megjövendölték még Izrael népének fogságát, fogságbóli kiszabadulását, és sok más egyebet.

Mit lehet észrevennünk a prófétáknak a Messiás felőli jövendöléseiknél?

Midőn a próféták több száz esztendővel előre a *Messiásról* jövendölni, és mindazokat, amiket jövendöltek, *Jézus Krisztusban* beteljesedni látjuk: ne erősbüljön-e ama meggyőződésünk, hogy a keresztény hit valósággal isteni mű?

XXVIII. Izrael és Júda országának végromlása.

Eljött-e végre Izrael és Júda országára Isten végső büntetése?

Minekutánna az izraeliták a próféták intéseire és csodatételeire semmit sem jobbultak: eljött a végső büntetés ideje, és mindkét ország elpusztíttatott.

Ki pusztította el Izrael országát?

Szalmanasszár, Asszíria királya, ki elfoglalván Szamaria városát, az izraelitákat királyukkal együtt fogságba vitette Asszíriába.

Ki hódította meg néhány évvel később Júda országát?

Nabukodonozor babiloni király, ki szétdúlván Jeruzsálem városát, a királyt népével együtt fogságba hurczolta Babilonba.

Mit lehet itt észrevenni?

Sokáig tűri Isten a bűnöst, időt engedvén neki a jobbulásra, de ha a bűnös megátalkodik a gonoszságban, a büntetés el nem marad.

AZ ASSZÍRIAI FOGSÁG.

XXIX. Tóbiás.

Ki volt Tóbiás?

Tóbiás istenfélő férfiú volt a fogságban. Fogolytársait vígasztalta, segítette és a holtakat eltemette.

Mily szerencsétlenség érte Tóbiást?

Midőn Tóbiás egykor a holtak eltemetésében nagyon elfáradt, és a falnak dőlve aluvék: meleg fecskeszemét hullott szemeibe, mitől megvakult.

Hová küldötte Tóbiás fiát?

Rágesbe, rokonához, hogy a régen kölcsön adott pénzt tőle visszakérje.

Kit rendelt az Isten az ifjú Tóbiás mellé kalauzul?

Ráfael arkangyalt.

Mikép járta meg az ifjú Tóbiás útját?

Szerencsésen. Nemcsak a pénzt kapta meg, hanem feleségül még rokonának leányát is. És hazaérkezvén, azon halnak epéjével, melyet az úton fürdés közben fogott, atyjának szemét is meggyógyitá.

Mit tanulunk Tóbiás életéből?

Az Istent szeretőknek minden javukra fordul.

A BABILONI FOGSÁG.

XXX. Dániel.

Ki volt Dániel?

Dániel istenfélő férfiú és próféta volt, ki még mint ifjú, a többi zsidókkal együtt a babiloni fogságba hurczoltatott.

Micsoda jelét adá Dániel isteni félelmének már ifjúságában?

Nabukodonozor Dánielt néhány előkelőbb ifjúval kiválasztá magának udvari szolgálatjára, és asztaláról rendelt neki ételt, Dániel három társával semmiképen sem akart oly eledeleket enni, melyeket a törvény neki megtiltott, hanem csak főzelékkel és vízzel élt.

Milyen tekintélye volt Dánielnek mind Nabukodonozor, mind később Dárius király előtt?

Dánielnek, bölcsességéért, mind a két király előtt nagy tekintélye volt.

Mire használta Dániel ezen tekintélyt?

Arra, hogy a pogányok közt a bálványozást

lerontsa s az igaz Isten ismeretét és az igért **Megváltó**ban való hitet megerősítse és terjeszsze.

A babiloniaknak micsoda bálványát rontá le Dániel?

1-ör: Beél bálványát; fölfedezvén a királynak, hogy azon sok eledelt, melyet naponkint a templomban eléje tesznek, nem ő emészti fel, hanem papjai feleségeikkel és gyermekeikkel. 2-or: Egy nagy sárkányt, szurokból, zsirból és szőrből készített néhány falatot dobván neki, melyektől fölpuffadt.

Mit cselekedtek a bálványüldözés miatt Dániellel a pogányok?

Dániel ellen föltámadtak, és az oroszlánok vermébe dobták. — De Isten oltalmazá őt, — és az oroszlánok nem bántották.

XXXI. Dániel három társa az égő kemenczében.

Mily sors érte Dániel három barátját: Ananiást, Azariást, Mizaelt?

Minthogy Nabukodonozor királynak arany-

ból készült képszobrát nem imádták, égő kemenczébe vettettek; de Isten angyala által csodálatosan megtartattak életben.

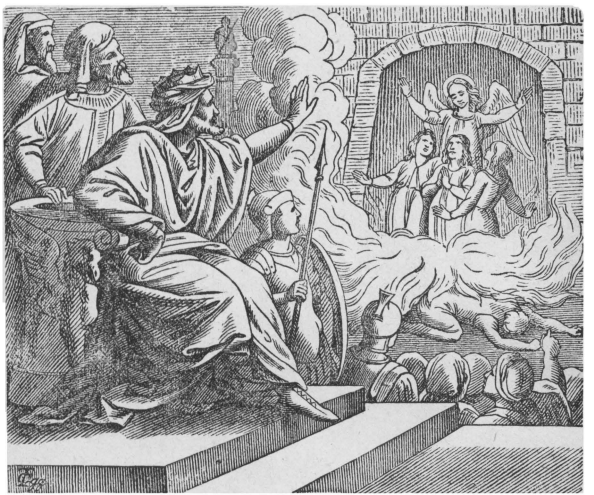

Mit tett a király, látván, hogy a három ifjú a kemenczében meg nem ég?

Kivétette őket abból és halálos büntetés alatt megtiltá, hogy senki a zsidók Istenét káromolni ne merje.

Mit tanulunk ebből?

Ime, mily nagy vétek az igaz Isten káromlása már egy pogány előtt is! Mennyivel nagyobb véteknek kell tehát annak lennie egy keresztény előtt.

XXXII. Eszter.

Ki volt Eszter?

Eszter árva, de jó erkölcsű zsidó leány volt, kit Asverus, a perzsák királya magának feleségül vett.

Szüleinek halála után ki nevelte Esztert?

Nagybátyja, Mardocheus.

Ki bosszankodott Mardocheusra?

A kevély Ámán, ki bosszúvágyból rá is birta

a királyt, hogy parancsolatot adott, miszerint országában a zsidók mind megölessenek.

Mikép menekedtek meg a zsidók ama végveszélytől, melyet Ámán nekik készített?

Eszter egy ebéd alkalmával fölfedezé a királynak Ámán gonoszságát és kéré a királyt, hogy kegyelmezzen meg a zsidóknak. A király annyira megbosszankodott Ámánra, hogy azon akasztófára függesztette föl, melyet ő Mardocheusnak felállított.

Mit tanulunk ebből?

Így alázza meg Isten a kevélyt és dönti azon verembe, melyet másnak ásott.

XXXIII. A zsidók kiszabadulása a fogságból és további állapotjok az ígért Megváltóig.

Ki bocsátotta haza a zsidókat a fogságból?

Cyrus a perzsák királya.

Kinek vezérlete alatt tértek vissza a zsidók?

Zorobábel, később ismét Ezdrás vezérlete alatt, és legelőször is a templom építéséhez fogtak.

Kinek vezérlete alatt építették föl a zsidók Jeruzsálem városát?

Nehemiás vezérlete alatt, ki Artaxerxes király pohárnoka lévén, arra a királytól engedelmet kapott.

Akadályoztattak-e a zsidók a templom és város építésében?

Akadályoztattak a szomszéd népektől, kik gyakran rájok ütöttek: azért fölfegyverkezve dolgoztak.

Milyen volt a zsidók sorsa, minekutánna Antiochus király hatalmába estek?

Igen rossz; mert ő Mózes törvényét megtiltotta, s iszonyú kínzások közt a zsidókat bálványozásra és sertés-hús evésre akarta kényszeríteni.

Híven ragaszkodtak-e a zsidók törvényükhöz?

Híven oly annyira, hogy sokan, mint az öreg Eleazár és a hét Machabeus testvér, anyjokkal együtt készebbek voltak a legnagyobb kínok közt halált szenvedni, mint törvényöktől elpártolni.

Ki szegezte magát a zsarnok ellen?

Matathiás főpap, ki Jeruzsálemből a hegyekre vonulván, Izrael bajnokait maga körül összegyűjté.

Kik harczoltak győzelmesen Antiochus ellen?

A három Machabeus testvér, Matathiás fiai, kik Antiochus seregét megvervén, Jeruzsálem városát visszafoglalták.

Mikép szakadt vége Antiochus életének?

Antiochus meghallván, hogy seregei megverettek, Jeruzsálembe sietett, de útjában a kocsiból kiesvén, szörnyű fájdalmak közt halt meg.

Mintegy száz esztendő múlva, kik hódították meg a zsidókat?

A rómaiak, kiknek kegyelméből Heródes ült Júdának királyi székében.

Heródes származására nézve zsidó volt-e vagy idegen?

Nem volt zsidó, hanem idumeai, tehát idegen.

Elvétetvén ekkor Júda nemzetségétől a királyi pálcza, kinek kellett Jákob jövendölése szerint eljönnie?

A **Megváltónak**, kinek szentséges neve:

Jézus Krisztus.

MÁSODIK RÉSZ.

AZ ÚJ-SZÖVETSÉG.

JÉZUS GYERMEKKORA.

I. Keresztelő szent János születése.

Kinek kellett a próféták jövendölése szerint a Megváltót megelőznie?

Egy követnek, ki az embereket a **Megváltó** elfogadására elkészítse.

Ki volt ezen követ?

Keresztelő szent János.

Kik voltak keresztelő szent János szülői?

Zakariás, istenfélő zsidó pap és Erzsébet.

Hol és ki által adta tudtára Isten Zakariásnak, hogy János nevű fia fog születni?

A jeruzsálemi templomban, Gábriel arkangyal által, épen midőn Zakariás szent hivatala szerint az Úrnak áldozatot tett.

Hitt-e Zakariás első zavarodásában az angyalnak?

Nem; mi miatt őt Isten némasággal büntette meg.

Beteljesedett-e az angyal jövendölése?

Eltelvén az idő, Erzsébet az angyal jövendölése szerint megszülte a gyermeket, és Jánosnak nevezték. Ekkor Zakariás nyelve is megoldatott, és dícsérte Istent.

II. A fiú Isten megtestesülése.

Mikép üdvözlé Gábriel arkangyal Máriát?

Isten elküldötte Gábriel arkangyalt Názárethbe Máriához, egy istenfélő szűzhöz, kit az angyal így köszöntött: «Üdvözlégy Mária! malaszttal

teljes! az Úr van teveled; áldott vagy te az asszonyok közt.» Mire Mária megijedt.

Mikép bátorítá az angyal Máriát?

«Ne félj Mária! mondá tovább az angyal; mert kegyelmet találtál Istennél. — Íme méhedben fogansz, és fiat szülsz, s nevét Jézusnak hívod. A Szentlélek száll tereád és a magasságbelinek ereje megárnyékoz téged; azért a szent is, ki tőled születik, Isten fiának hivatik.»

Mit mondott erre Mária?

Erre Mária nagy alázatossággal mondá: «Íme az Úrnak szolgáló-leánya; legyen nekem a te igéd szerint. — És az ige testté lőn.

Mit lehet itt észrevenni?

Izaiás jövendölése szerint a **Megváltónak** egy *szűztől* kelle születnie; Dávid jövendölése szerint pedig az ő *nemzetségéből* származnia. S íme, mindezt teljesedésbe menni látjuk! *Mária szűz* volt; és jegyesével, Józseffel együtt *Dávid nemzetségéből* való.

III. Jézus születése.

Hol született Jézus?

Bethlehemben, egy istállóban.

Micsoda alkalommal?

Augusztus római császár parancsolatot adott ki, hogy minden alattvalója abban a városban írassa be magát, melyből származik. József és

Mária tehát Bethlehembe mentek, mivel onnan származtak. A szállások mind el lévén foglalva, kénytelenítettek egy istállóban megvonni magukat — és itt szülte Mária Jézust.

Kinek hirdette az angyal Jézus születését?

A pásztoroknak, kik közel Bethlehemhez nyájaikat őrizték.

Ünnepelték-e az angyalok Jézus születését?

Ünnepelték, örvendezve énekelvén: Dicsőség a magasságban Istennek; és békesség a földön a jóakaratú embereknek.

Elmentek-e a pásztorok Bethlehembe?

A pásztorok sietve mentek Bethlehembe, és imádták az isteni kisdedet.

Mit lehet itt észrevenni?

Mikheás próféta megjövendölé, hogy a Megváltó *Bethlehemben* fog születni. És íme, Jézus, csakugyan Bethlehemben született.

IV. Jézus bemutattatik a templomban.

Ki üdvözlé Jézust, midőn Mária Mózes törvénye szerint elsőszülöttjét az Úrnak a templomban bemutatta?

Az öreg Simeon, kinek a Szentlélektől megigértetett, hogy meg nem hal, míg az Üdvözítőt nem látja.

Miképp üdvözölte Simeon az isteni kisdedet?

Karjaira vette, és ájtatos megindulással hálát adott az Istennek, hogy láthatta az Üdvözítőt.

Mit tett ugyanekkor Anna próféta-asszony a templomban?

Ő is magasztalá az Urat! és az Üdvözítő elérkezéséről szólott mindnyájoknak, kik Izrael váltságát várták.

V. A napkeleti bölcsek.

Mi által adta Isten tudtára a napkeleti bölcseknek a Megváltó születését?

Rendkivüli csillag által.

Hová vezette a csillag a napkeleti bölcseket?

Jeruzsálem felé Bethlehembe.

Mily benyomást tett az Heródesre, midőn a napkeleti bölcsek Jeruzsálemben a zsidók most született királyáról tudakozódtak?

Heródes nagyon megijedt, és vele egész Jeruzsálem.

Miért ijedt meg Heródes?

Mert féltette királyi székét.

Micsoda utasítással bocsátotta el Heródes a napkeleti bölcseket?

Hogy csak menjenek Bethlehembe, és ha megtalálták a gyermeket, visszajövet mondják meg neki, hol van: hogy elmenvén, ő is imádhassa.

Mit cselekedtek a napkeleti bölcsek, megtalálván az isteni kisdedet?

Leborulva imádták, s aranyat, tömjént és myrrhát ajándékoztak neki.

Jeruzsálem felé tértek-e vissza a napkeleti bölcsek?

Isten megparancsolá a napkeleti bölcseknek

álmukban, hogy vissza ne térjenek Heródeshez. Ők tehát más uton mentek vissza hazájokba.

Mit tanulunk ebből?

Adjunk mi is, mint a napkeleti bölcsek Jézusnak ajándékot: arany helyett tiszta szívet; tömjén helyett az ő dicsőségeért buzgó lelket, myrrha helyett a bűnnek egészen meghalt testet.

VI. Jézus szülői Egyiptomba futnak.

Micsoda kegyetlenséget követett el Heródes, minekutána a napkeleti bölcsek nem jöttek vissza?

Bethlehemben és környékén a két esztendős és két esztendőn alúl levő gyermekeket mind megölette, vélvén hogy köztük lesz az új király is, a kisded Jézus.

Mikép menekedett meg Jézus Heródes üldöző fegyverétől?

József álmában az angyaltól megintetvén, Jézussal és Máriával Egyiptomba futott.

Mikor tért vissza József Jézussal Egyiptomból?

Heródes halála után, de nem Bethlehembe, hanem Názárethbe.

Mit tanulunk ebből?

Heródes szomorú példája annak, mily borzasztó gonoszságra viszi az embert a kevélység és uralkodni vágyás.

VII. A tizenkét esztendős Jézus a templomban.

Hova ment Jézus szüleivel tizenkét esztendős korában?
Jeruzsálembe a húsvéti ünnepekre.
Visszatért-e Jézus szüleivel mindjárt az ünnepek után?
Nem, hanem Jeruzsálemben maradt; szülői pedig azt gondolták, hogy a rokonokkal tért vissza; de azok közt nem találván őt, visszatértek Jeruzsálembe, fölkeresésére.
Hol találták föl Jézust szülei harmadnapra?
Nagy örömükre a jeruzsálemi templomban, hol az írástudók közt ült; hallgatván és kérdezvén őket, úgy, hogy bölcsességén mindnyájan csodálkoztak.
Mit tudunk még Jézus gyermekkorából?
Azt, hogy visszatérvén Názárethbe, szülőinek engedelmeskedett, és növekedett nemcsak korban, hanem bölcsességben és kegyelemben is, mind Istennél, mind az embereknél.
Mit tanulhatunk a tizenkét esztendős Jézusról leginkább mi gyermekek?
1-ször: Hogy mi is, mint Jézus örömest járjunk a templomba, ott magunkat ájtatosan viseljük, és a lelkipásztor tanítására vigyázzunk.
2-or: Hogy mi is, mint Jézus, szülőinknek engedelmeskedjünk, és mindennap nem csak korosabbak, hanem jobbak is legyünk.

ELŐKÉSZÜLETEK JÉZUS NYILVÁNOS ÉLETÉHEZ.

VIII. Keresztelő szent János prédikálása.

Hol tartózkodott János prédikálása előtt?
A pusztában, hol sanyarú életet élt, ruhája teveszőrből volt, eledele pedig sáskából állott és erdei mézből.
Hol kezdett szent János prédikálni?
A Jordán vizénél.

Mit prédikált szent János?

Hogy penitenciát tartsanak az emberek, mert közelget a mennyeknek országa.

Nagy figyelmet gerjesztett-e szent János prédikálása?

Oly nagy figyelmet, hogy némelyek őt Messiásnak tartották; és követeket is küldöttek hozzá, megtudni tőle: nem ő-e a Messiás? de János azt vallotta, hogy ő nemcsak nem a Messiás, hanem hogy nem méltó a Messiás saruinak kötelékeit is megoldani.

Mit lehet itt észrevenni?

Malachiás próféta megjövendölé, hogy Illés lelkületű férfiú fogja a **Messiást** megelőzni, ki az embereket annak elfogadására elő fogja készíteni. És ime, Keresztelő szent János vala azon férfiú, ki mind ruházatában, mind lélekerejében Illéshez hasonlítva, nagy buzgósággal készíté az Úr útját.

IX. Jézus megkereszteltetik, bőjtöl és megkisértetik.

Ki és hol keresztelte meg Jézust?

Szent János, a Jordán vizében.

Mi történt legottan Jézus megkereszteltetése után?

Az egek megnyiltak, a Szentlélek galamb képében szállott Jézusra és az égből e szavak hallattak: «Ez az én szerelmes fiam, kiben nekem nagy kedvem telt.»

Megkereszteltetése után hova ment Jézus?

A pusztába, hol negyven nap bőjtölt és imádkozott.

Miképen kisértetett meg Jézus a negyvennapi bőjtölés után?

A gonosz lélek először arra akarta bírni Jézust, hogy a köveket kenyerekké változtassa; azután arra, hogy a templom tetejéről magát bocsássa le; végre arra, hogy őt leborulva imádja: neki igérvén a világ minden országát.

Engedett-e Jézus a csábitónak?

Nem, hanem elűzte magától, és jöttek az angyalok és szolgáltak neki.

Mit tanulunk ebből?

Ha kisértetünk, emlékezzünk meg Istenről és szent igéjéről és a kisértet nem fog rajtunk erőt venni.

X. Jézus első tanitványai, és a kánai menyegző.

Kik lettek Jézus első tanítványai?

András és János, kikhez csatlakozott nemsokára Simon Péter, Fülöp és Nathánael vagy Bertalan.

Mily csodát tett Jézus a kánai menyegzőn?

A násznépnek nem levén bora, megtöltetett hat korsót vízzel, és megparancsolá, hogy adják oda a násznagynak: mialatt a víz borrá változott.

XI. Jézus mint tanítónk.

Hány esztendős korában kezdett Jézus nyilvánosan tanítani?

Harmincz esztendős korában.

Hány esztendeig tanított Jézus?

Három esztendeig.

Mikép tanított Jézus?

Jézus egyszerűen, de méltósággal és oly bölcsességgel tanított, hogy mindnyájan álmélkodtak rajta, mondván: «Soha ember úgy nem szólt mint ez.» Leginkább példabeszédekben szeretett tanítani.

Szívesen hallgatták-e Jézus tanítását?

A nép szívesen hallgatta; de az írástudók és farizeusok gyűlölték Jézust tanításáért.

Mivel erősítette Jézus tanításait?

Csodákkal és jövendölésekkel.

JÉZUS NYILVÁNOS ÉLETE.

XII. Jézus a Jeruzsálemi templomban és éjjel Nikodemussal.

Hol lépett föl Jézus legelőször nyilvánosan?

A Jeruzsálemi templomban, a honnan mindenekelőtt kiűzte az árulókat és pénzváltókat, mondván: «Ne tegyétek Atyám házát kereskedés házává.»

Nagy figyelmet gerjesztett-e Jézusnak első nyilvános föllépése a templomban?

Jézusnak első nyilvános föllépése a templomban oly nagy figyelmet gerjesztett, hogy a zsi-

dók csodálkozva kérdék Jézust: «Micsoda jelt mutatsz nekünk, minthogy ezeket cselekszed? És Nikodemus főrendü zsidó férfiú még azon éjjel elment Jézushoz, hogy tőle bővebb tudósítást kérjen.

Mire oktatta a többi közt Nikodemust?

Jézus Nikodemust a többi közt a keresztség, a megváltás és hit szükségére oktatta.

Mit tanulunk ebből?

A templom Isten háza. Oda azért megyünk, hogy Istent térdre borulva és kezeinket összetéve imádjuk, az elvett jókért neki hálát adjunk, és a jövő áldását kikérjük; nem pedig, hogy ide s tova tekintgessünk, beszélgessünk és nevessünk.

XIII. Jézus Jákob kútjánál.

Kivel találkozott Jézus útjában az úgynevezett Jákob kútjánál, midőn Jeruzsálemből Názárethbe visszament?

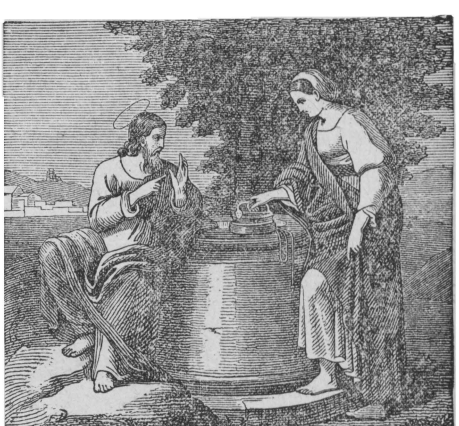

Egy szamariai asszonynyal, és vizet kérvén tőle, a többi között: arról oktatta, hogy az ő tanítása akként oltja el az embernek lelki szomját, miként a víz eloltja a test szomját: és hogy az annak, a ki azt befogadja, mind ideig, mind örökkétartó boldogságot szerez.

Még miről oktatta Jézus a szamariai asszonyt?

Jézus a szamariai asszonyt még arról is oktatta, hogy Istent lélekben és igazságban kell imádni.

Végre mit jelentett ki neki?

Azt, hogy ő a Messiás.

Mit cselekedett erre az asszony?

Beszaladt a városba, és kihivá lakosait, kik Jézushoz ki is siettek, és behivták őt városukba, Jézus két nap tartózkodott náluk, oktatván őket és hittek benne.

Mit tanulunk itt a szamariaiaktól?

Szivesen induljunk mi is azok után, a kik minket Jézushoz hívnak.

XIV. Jézus tanítása Názárethben és a hegyen.

Hol tartotta Jézus legelső nyilvános tanítását?

Názárethben: Izaiás prófétának némely szavát önmagáról magyarázván.

Mikép fogadták a názárethiek Jézus tanítását?

Elején álmélkodtak rajta, de csakhamar származását kezdték ócsárolni: és midőn Jézus őket makacsságuk miatt dorgálá, annyira felingerültek ellene, hogy kiűzték a városból, és azon hegyre vivék, melyen városuk vala építve, hogy onnan levessék; de Jézus nagy méltósággal keresztül menvén közöttük, eltávozott.

Hol tartotta Jézus legnevezetesebb tanításait?

Egy hegyen: oktatván számos hallgatóit a többi közt arról, hogy az igaz boldogság a lélek jóságában áll, hogy szeressük ellenségeinket is: hogy azokkal jót tegyünk, kik minket gyűlölnek; hogy a mit nem akarunk, hogy mások velünk cselekedjenek, mi se cselekedjük azt velök; hogy keressük először Isten országát és az ő igazságát, a többi majd megadatik nekünk mind, a mire csak szükségünk van.

XV. Jézus Péter hajójában.

Jézus egykor Péter hajójába szállván, mit parancsolt Péternek?

Hogy vetné meg hálóját a halfogásra.

Engedelmeskedett-e Péter?

Ámbár Péter egész éjjel halászván, semmit sem fogott, mégis megveté hálóját, és annyi halat fogott, hogy két hajó majd elmerült.

Mi következett ezen csodálatos halfogásra?

Péter Jézus lábaihoz borult, mondván: «Menj ki tőlem Uram! mert én bűnös ember vagyok.» Jézus bátorítá őt, mondván: «Ne félj! mostantól fogva embereket fogsz»; azaz mostantól fogva embereket fogsz gyűjteni Isten országába.

Mit tanulunk ezekből?

Dolgozzunk mi is, mint Péter, szorgalmasan, jó kedvvel, és Isten segítségében való bizodalommal. Az, ki Péter halászatát csodálatosan megáldá, a mi munkánkat és fáradságunkat is meg fogja áldani.

XVI. Jézus és a kafarnaumi százados.

Micsoda kéréssel járult Jézushoz a kafarnaumi százados?

A kafarnaumi százados a zsidók elüljáróit azon kéréssel küldé Jézushoz, hogy jönne beteg szolgáját meggyógyítani.

Teljesítette-e Jézus a százados kérését?

Jézus azonnal ment a százados háza felé. Midőn már nem messze volt Jézus a százados házától, ez barátját küldé hozzá, hogy ne fáradjon házába, — mert ő nem méltó arra. Végre maga a százados járult Jézus elé, mondván: «Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jőjj, csak szóval mondjad és meggyógyul az én szolgám.»

Meggyógyult-e a beteg szolga?

Jézus megdicsérvén a százados hitét, mondá neki: «Legyen úgy, amint hittél.» És a szolga azon órában meggyógyult.

XVII. Jairus leánya és egy beteg asszony.

Micsoda kéréssel járult Jézushoz Jairus, a zsinagógának fejedelme?

Hogy leányát gyógyítaná meg.

Micsoda hírrel jöttek az alatt Jairus elé az ő szolgái?

Azon hírrel, hogy leánya már meghalt, és hogy ne is fáraszsza a mestert.

Elment-e mégis Jézus Jairus házába, és föltámasztá-e a megholt leányt?

Jézus mégis csak elment Jairus házába és megfogván a leánynak kezét, imígy szólítá: «Leány, mondom neked, kelj föl.» És a leány azonnal föltámadt.

Mikép gyógyult meg a már tizenkét esztendő óta vérfolyásban szenvedő asszony útközben, midőn Jézus Jairus házába ment?

Ezen asszony erősen hitte, hogy meggyógyul, ha Jézus ruhájának csak szélét is illetheti. Ezen bizodalommal szivében mindaddig tolakodott a sokaság közt, míg Jézushoz férvén, hátulról ruháját érintette. Jézus megfordulván, megdicséré az asszony hitét, mondván: «Bízzál leányom! hited meggyógyít téged.» És meggyógyult az asszony azon órában.

XVIII. Jézus apostolokat és tanítványokat választ. Pétert az anyaszentegyház fejévé teszi.

Micsoda különbséget tett Jézus tanítványai közt?

Minekutána Jézus előbb egész éjszakát imádságban töltött, kiválasztott tanítványai közül tizenkettőt, kiket apostoloknak nevezett és elküldé őket tanítani.

Még kiket választott ki Jézus tanítványai közől?

Még hetvenkét tanítványt, és kettenkint elküldé őket előre, a hová ő vala menendő.

Kit tett Jézus az anyaszentegyház fejévé?

Péter apostolt.

Mikép tette Jézus Pétert az anyaszentegyház fejévé?

Midőn egykor Péter Jézus istenségéről vallomást tett, ezt mondá Jézus Péternek: «És én

mondom neked, hogy te Péter vagy, azaz: kősziklára építem anyaszentegyházamat és a pokol kapui erőt nem vesznek rajta. És én neked adom a mennyek országának kulcsait. A miket megkötsz a földön, meglesznek kötve a mennyekben is,

és a miket feloldasz a földön, föl lesznek oldva a mennyekben is.

Mit lehet itt észrevenni?

Jézus szent Pétert tevé az anyaszentegyház fejévé: szent Péter utódja pedig a római pápa; azért a római pápa az anyaszentegyház látható feje.

XIX. Jézus és a náimi ifjú.

Mivel találkozott egykor Jézus Náim városának kapujánál?

Egy temetéssel: tudniillik épen midőn Jézus Náim városába ment, e város kapuján egy holt ifjút hozának ki.

Ki volt ezen ifjú?

Egy özvegy asszonynak egyetlen fia.

Mikép vigasztalta a kesergő anyát?

Jézus látván a kesergő anyát, megindult rajta és mondá neki: «Ne sírj.» Azután megállítván azokat, kik a holt testet vivék, így szólítá a holtat: «Ifjú! neked mondom, kelj föl.» S az ifjú azonnal föltámadt.

XX. Jézus imádkozni tanít.

Gyakran imádkozott-e Jézus?

Jézus gyakran egész éjszakát töltött az imádságban.

Serkenté-e híveit az imádságra?

Serkenté, bizonyosakká tevén őket, hogy minden jót megkaphatnak, ha az ő nevében bizalmasan és állhatatosan kérik az Atyát.

Mily imádságra tanítá Jézus tanítványait?

Ama szép imádságra: a «Miatyánk»-ra.

Mit tanulunk ebből?

Ha Isten fia Jézus Krisztus oly gyakran imádkozott, sőt egész éjszakákat is töltött az imádságban; mennyivel inkább kell nekünk imádkoznunk, kik Isten nélkül semmit sem tehetünk.

XXI. Jézus tanítványaival a háborgó tengeren.

Mily veszély fenyegette egykor Jézus tanítványait a galileai tengeren?

Jézus egykor tanítványaival a háborgó tengeren át akart kelni. Egésznapi prédikálásában elfáradván, a hajóban elaludt. Egyszerre nagy szélvész támadt, úgy, hogy a hajó majd elmerült.

Megijedtek-e a tanítványok?

A tanítványok nagyon megijedtek és felkölték Jézust, mondván: «Uram, szabadíts meg minket, mert elveszünk.»

Mikép csendesítette le a háborgó tengert?

Jézus fölemelkedvén, mondá a tanítványoknak: «Mit féltek, ti kicsinyhitüek?» és parancsolt a szeleknek és tengernek s azonnal csendesség lőn.

Mit tanulunk ebből?

Higyjünk és bizzunk mi is Jézusban, forogjunk bármily veszélyben. Meg van neki még most is ugyanazon hatalma, meg ugyanazon szeretete. Ő segített tanítványain, segít mirajtunk is.

XXII. Keresztelő szent János tömlöczbe vettetik és megöletik.

Miért vetette Heródes Keresztelő szent Jánost a tömlöczbe?

Mivel őt megintette, hogy nem szabad testvérének feleségét magánál tartania.

Mikép szakadt vége szent János életének?

Heródes egykor születése napján nagy vendégséget adott, melyen Szalome leányának táncza úgy megtetszett neki, hogy esküvel igéré: kérjen bármit, megadja neki; a leány, anyjának, Herodiának tanácsára János fejét kérte. Heródes tehát levágatta szent János fejét és leányának átadta.

Mit tanulunk ebből?

Midőn itt látjuk az igaznak fejét elesni, a go-

nosznak fején pedig a koronát ragyogni: ne győződjünk-e meg, hogy csakugyan kell egy másik életnek lenni, hol a gonoszság büntetését, a jámborság pedig jutalmát elveszi.

XXIII. Jézus és ötezer ember a pusztában.

Mily csodálatosan táplált egykor Jézus ötezer embert a pusztában?

Egykor Jézust mintegy ötezren követték a pusztába, hogy tanítását hallhassák, Jézus öt árpa kenyeret és két halat megáldván, tanítványai által szétosztatta köztük. És mindnyájan megelégedtek.

Sőt a hulladékból még hány kosárral szedtek össze a tanítványok?

Tizenkét kosárral.

Mivé akarta a nép Jézust tenni e csodatét miatt?

Királylyá; de észrevevén ezt Jézus, a hegyre futott maga egyedül.

XXIV. Urunk színváltozása.

Mikép változott el Jézus színében?

Jézus maga mellé vevén Pétert, Jakabot és Jánost, fölment egy magas hegyre, és imádkozott. Midőn imádkozék, arcza egyszerre fénylett, mint a nap, ruhái fehérek lőnek, mint a hó; s Mózes és Illés megjelentek, beszélvén Jézussal.

Mit mondott ehhez Péter?

Ezt látván Péter, elragadtatásában felkiáltott: «Uram! jó nekünk itt lenni; ha akarod, csináljunk három hajlékot: Neked egyet, Mózesnek egyet, Illésnek egyet.»

Mi történt ezután?

Fényes felhő vette őket körül, és e szavak hallattak az égből: «Ez az én szerelmes fiam, kiben nekem kedvem telt; őt hallgassátok.»

Mi hatást tett ezen mennyei szózat a tanítványokra?

Ezen mennyei szózatra a tanítványok félelmökben arczra borultak.

Lemenvén a hegyről, mit parancsolt Jézus tanítványainak színváltozása végett?

Hogy senkinek sem mondják meg, amiket a hegyen láttak, míg ő halottaiból föl nem támad.

Mit tanulunk ebből?

Jézus dicső színváltozása, a mennyei Atya szózata, Mózes és Illés megjelenése ujra bizonyítják, hogy Jézus *Istennek fia és Üdvözítőnk,* kit Mózes és a próféták előre hirdettek.

XXV. Jézus a kisdedek közt.

Micsoda szándékkal hozá néhány anya Jézushoz gyermekét?

Hogy áldását rájok adná. De a tanítványok nem akarták őket Jézushoz bocsátani.

Mit mondott erre Jézus tanítványainak?

«Engedjétek a kisdedeket hozzám jönni és ne

tiltsátok el őket tőlem; mert ilyeneké a mennyeknek országa.»

Mit tett ezután Jézus a kisdedekkel?

Megölelte őket, és rájok tevén kezeit, megáldotta.

Mit cselekedett még Jézus máskor egy kisdeddel?

Midőn egykor Jézus tanítványai arról vitatkoztak, hogy ki köztök az előbbvaló, Jézus előhívott egy kisdedet és tanítványai közé állítá, és mondá: «Bizony mondom nektek, ha nem lesztek olyanok, mint e kisded, nem mentek be a mennyeknek országába.»

Mit lehet itt észrevenni?

1-ör: Mily jó gyermekek lehettek azok, kiket Jézus ölébe vett és megáldott. Legyünk mi is oly jók; Jézus minket is meg fog áldani.

2-or: Ne legyünk fenhéjázók, hanem alázatosak, mint azon kisded, a kit Jézus tanítványai közé állított, hogy bemehessünk mennyeknek országába.

XXVI. Jézus Mártha- és Máriával.

Bethániában kinek a házában szeretett Jézus tartózkodni?

Lázár házában.

Mikép fogadták egykor házokba Jézust Lázár húgai Mártha és Mária?

Mária azonnal Jézus lábaihoz ült, és hallgatta beszédét: Mártha pedig szorgoskodott szolgálni az Úrnak.

Látván Mártha testvérét Jézus lábainál ülni, mit mondott neki?

«Uram! nem gondolsz azzal, hogy testvérem egyedül hágy engem szolgálni! mondd neki, hogy segítsen nekem.»

Mit válaszolt Jézus Márthának?

«Mártha, Mártha! te szorgos vagy és sok körül törődöl. Azonban egy a szükséges: Mária a legjobb részt választá, mely el nem vétetik tőle.»

Mit tanulunk ebből?

Ha sok szükségtelen gondtól menekülni, megelégedetten élni és üdvözülni akarunk, legyen mindig elménk- és szívünkben, mit Jézus Márthának mondott: «Egy a szükséges,» t. i. Isten igéjének hallgatása és megtartása.

XXVII. A tékozló fiú.*)

Mit cselekedett egy atyának ifjabbik fia örökségével?

Egy atyának két fia volt. Az ifjabbik kikérte atyjától örökségét: azzal elment atyja házából, és kicsapongó életmód által eltékozolta.

Mily inségre jutott az ifjú?

Az ifjú végre oly inségre jutott, hogy kénytelen volt szolgálatba állni és sertéseket őrizni,

*) Példabeszéd.

és még az sem engedtetett meg neki, hogy a sertések eledeléből jó lakhatott volna.

Magába tért-e az ifjú?

A nyomoruság reá vette az ifjút, hogy magába térvén, visszament atyjához, és mondá neki: «Atyám, vétkeztem ellened és az ég ellen; nem vagyok méltó fiadnak hivatni, csak béreseid közé fogadj be engemet.»

Mikép fogadá az atya fiát?

Az atya távolról meglátván fiát, elébe sietett, és nyakába borult, megcsókolta, legszebb ruhába öltöztette és nagy lakomát tett kedveért.

Mit mondott erre az atyának öregebbik fia?

Nagyon neheztelt, hogy kóborló öcscse kedveért atyja ily nagy lakomát készített, holott az ő kedveért, ámbár neki mindig híven szolgált, soha ilyesmit nem tett.

Mikép csillapítá az atya öregebbik fiát?

«Fiam; mondá az atya, te mindig velem vagy és mindenem a tied: most pedig illik vígadozni: mert a te öcséd meg volt halva és föltámadt; el volt veszve és megtaláltatott.»

Mit tanulunk ebből?

Ha vétek által a mennyei atyától eltávoztunk, és kegyelmét eltékozoltuk, az igaz megtérés által siessünk hozzá vissza. Az ő öröme nagy, de a mi boldogságunk még nagyobb leszen.

XXVIII. A dúsgazdag és a nyomorult Lázár.*)

Mikép élt a dúsgazdag?

Volt egy dúsgazdag. Ez bársonyba és biborba öltözködve, naponkint fényesen vendégeskedett.

Mikép élt a nyomorult Lázár?

Volt egy Lázár nevű szegény koldus is. Ez fekélyekkel rakva, a dúsgazdag ajtaja előtt feküdt. Még azon dúsgazdag asztaláról lehulló

*) Ez is példabeszéd.

kenyérmorzsákból sem adott neki senki. Csak az ebek látszottak rajta könyörülni, nyalogatván sebeit.

Mi történt egyikkel is, másikkal is haláluk után?

Lázár meghalván, fölvitetett az angyaloktól Ábrahám kebelébe. A dúsgazdag is meghalt; és pokolba taszíttatott.

Mikép kérte a dúsgazdag pokoli kínjai közt Ábrahámot?

A dúsgazdag pokoli kínjai közt, a távolban meglátván Ábrahámot és kebelében Lázárt, felkiáltott: «Atyám, Ábrahám! könyörülj rajtam, és küldd Lázárt, hogy ujjának hegyét vízbe mártván, hűsítse nyelvemet; mert gyötörtetem e lángban.»

Mit felelt Ábrahám?

«Fiam, jusson eszedbe, hogy elvetted a sok jót életedben: Lázár pedig a sok rosszat. Ő most vigasztaltatik, te pedig gyötörtetel.»

Mire kérte még a dúsgazdag Ábrahámot?

A dúsgazdag még arra kérte Ábrahámot: küldje el Lázárt az ő atyafiaihoz, hogy bizonyságot tegyen nekik, hogy ők is a kínzások ezen helyébe ne jussanak.

Mit mondott erre Ábrahám?

«Van Mózesök és prófétáik; hallgassák azokat.»

Mikép sürgeté még kérését a dúsgazdag?

«Nem úgy atyám, Ábrahám, mondá még a dúsgazdag; hanem valaki a holtak közől menne hozzájok, annak fognak hinni.»

Mit mondott erre Ábrahám?

«Ha Mózest és a prófétákat nem hallgatják, annak sem fognak hinni, ki a holtak közől föltámadna.»

Mit tanulunk ebből?

Ily mennyei boldogságra változott a jámbor Lázár földi nyomorúsága, ily pokoli nyomorúságra a gonosz dúsgazdag földi boldogsága! Legyünk tehát szegények vagy gazdagok, de úgy éljünk, hogy a mennyei jutalomtól el ne essünk.

XXIX. Jézus és a sok beteg.

A kafarnaumi százados szolgáján és a tizenkét esztendeig vérfolyásban szenvedő asszonyon kívül gyógyított-e Jézus még más beteget is?

A merre csak Jézus ment, mindenütt hordták eléje a sok sántát, némát, vakot, inaszakadtat és ördöngöst; és csupán szóval mindnyájokat meggyógyítá.

1-ör: Kafarnaumban egy inaszakadtat, kit ágyastól a ház fedeléről bocsátának le eléje, azt mondván neki: «Kelj föl, vedd ágyadat és menj!» — Ugyanazon szavakkal gyógyított meg

2-or: a jeruzsálemi gyógyforrásnál egy férfiút, ki már 38 esztendő óta beteg volt.

Még micsoda beteget gyógyított meg Jézus?

3-or: Jerikóban egy vak koldust, kérdezvén őt, hogy mit akar: «Uram! hogy lássak,» felelé a vak, mire azonnal látott.

4-er: Tíz bélpoklost; csak azt mondván nekik: «Menjetek, mutassátok meg magatokat a papoknak.»

5-ör: Egy vakon szülöttet; a porból sarat csinálván, azzal szemeit bekenvén, és mondá neki: «Menj, mosakodjál meg a Siloe tavában.» A vak megmosakodott, és látott.

Mit lehet itt észrevennünk?

Mily áldásdús volt Jézus földi vándorlása! Életet, egészséget osztogatott a merre csak ment.

XXX. Jézus Lázár sírjánál.

Kit támasztott föl Jézus halottaiból?

Lázárt.

Hány napja feküdt már Lázár halva, mire Jézus elérkezett?

Négy nap, és már rothadóban volt.

Miképp támasztotta föl Jézus Lázárt?

Jézus Lázár sírjához vezettette magát, és fölemelvén szemeit, imádkozott; azután fölkiáltott: «Lázár jőjj elő.» S Lázár legottan föltámadt.

XXXI. Jézus ünnepélyes bemenetele Jeruzsálembe.

Lázár föltámadása után hova ment Jézus tanítványaival együtt?

Jeruzsálembe.

Mit jövendölt útközben?

Hogy ő el fog árultatni, halálra itéltetni, megostoroztatni, felfeszíttetni, és harmadnapra feltámadni.

Mikép tisztelé meg a nép Jézust, midőn szamárháton ülve ment Jeruzsálembe?

Némelyek ruhájokat terítették útjába, mások gallyakat hintettek eléje, s mindnyájan örömhangon kiáltozák: «Hosanna Dávid fiának! áldott, ki az Úr nevében jő! Hosanna a magasságban!»

Mit jövendölt Jézus, midőn egykor Jeruzsálem városát meglátta?

Azt, hogy Jeruzsálem városát az ellenség végképen el fogja pusztítani a templommal együtt, úgy, hogy kő kövön nem marad.

Mit jövendölt még Jézus?

Azt, hogy ő ismét eljövend nagy dicsőségben; hogy akkor majd összegyűjtetnek eléje minden nemzetségek: hogy azokat majd ketté fogja választani, s a jókat jobbja felől, a gonoszakat pedig balja felől fogja állítani; hogy azoknak, kik jobbja felől lesznek, azt fogja mondani: «Jőjjetek Atyámnak választottai! birjátok az országot, mely a világ kezdetétől fogva nektek készíttetett!» azoknak pedig, kik balja felől lesznek, azt fogja mondani: «Távozzatok tőlem átkozottak, az örök tűzre; mely az ördögnek készíttetett, és az ő angyalainak,» és hogy majd elmennek ezek az örök tűzre, amazok pedig az örök életre.

Mit kell itt megjegyeznünk?

A mit Jézus kínszenvedéséről, haláláról és föltámadásáról s Jeruzsálem elpusztulásáról megjövendölt, az szóról szóra beteljesedett. A mit saját második dicsőséges eljöveteléről az utolsó ítéletre jövendölt, szintén be fog teljesedni. — Ugy éljünk tehát, hogy ama rettenetes napon Jézusnak jobbja felől állittassunk.

XXXII. A végvacsora.

Elérkezvén a húsvéti ünnepek, mit cselekedett Jézus Jeruzsálemben?

Megette tanítványaival a húsvéti bárányt, mely alkalommal megmosá nagy alázatossággal tanítványainak lábait.

Mit cselekedett Jézus a húsvéti bárány vétele után?

A húsvéti bárány vétele után szent kezébe vevé Jézus a kenyeret és fölemelvén szemeit az

égre, megáldá, megszegé, s tanítványainak nyujtá, mondván: «Vegyétek és egyétek; ez az én testem, mely érettetek adatik.»

Mit tett még továbbá Jézus?

Azután kezébe vette a poharat, és hálákat adva nyujtá tanítványainak, mondván: «Igyatok ebből mindnyájan: mert ez az én vérem, az új-szövetségé, mely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatjára.»

És mit parancsolt erre nézve tanítványainak?

Hogy ezt cselekedjék az ő emlékezetére.

Micsoda szentséget szerzett erre Jézus?

Az *Oltáriszentséget.* Oly nagy volt tudniillik Jézusnak irántunki szeretete, hogy maga-magát kívánta nekünk hátrahagyni, emlékül és eledelül a kenyér és bor színe alatt, az Oltáriszentségben.

XXXIII. Jézus kínszenvedése és halála.

Hova ment Jézus tanítványaival a végvacsora után?

Az Olajfák hegyére, a Getszemani kertbe.

Mit cselekedett ez alatt Júdás?

Eladá Jézust harmincz ezüst pénzért.

Mi történt Jézussal az Olajfák hegyén?

Jézus az Olajfák hegyén arczra borulván, imádkozott és oly nagy szorongás fogá el keblét, hogy véres verejték folyt le arczáról. Ekkor megjelent az angyal és megerősíté őt.

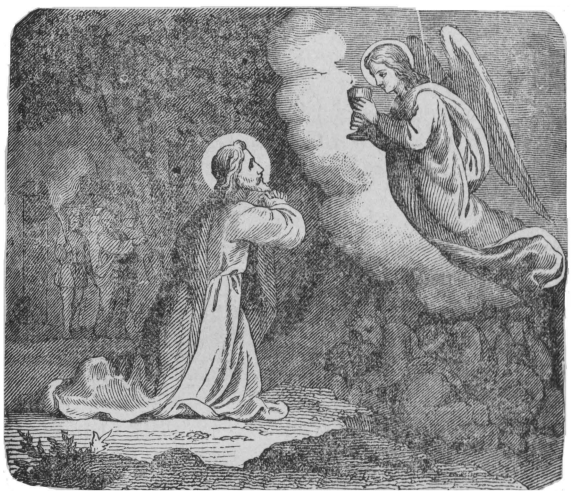

Mit cselekedtek a tanítványok, míg Jézus imádkozott?

Aludtak, Jézus kétszer szakítá félbe imádságát, hozzájok ment, s inté őket, mondván: «Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kisértetbe ne essetek!»

Mi történt, miután Jézus imádságát elvégzé?

Júdás fegyveres néppel jött a kertbe, hogy Jézust megfoghassa. És köszöntvén őt: «Üdvözlégy tanító!» megcsókolta.

Kezökbe adta-e magát Jézus?

Jézus a katonák elé lépett, és megmondá nekik, hogy ő az, akit keresnek. Mire a katonák

visszarettenvén, a földre estek. Jézus mégis kezökbe adta magát; megfogták tehát és megkötözték.

Ki akarta Jézust védelmezni?

Péter, ki kardot hordván, a főpap szolgájának fülét levágta. De Jézus eltiltá őt, és helyére tevén a szolga fülét, meggyógyítá.

Hová vezették Jézust a katonák?

Először Annás, azután Kaifás főpaphoz, kinél az irástudók és a nép vénei már együtt voltak, hogy Jézust halálra ítéljék.

Találtak-e Jézusban halálra méltó okot?

Noha több hamis tanú állott elő Jézus ellen, még sem találhattak benne semmi halálra méltó okot.

Mit kérdezett végre a főpap Jézustól?

Ha ő e Krisztus, az élő Istennek fia.

Mit felelt Jézus?

Jézus isteni méltósággal ezt felelé: «Én vagyok.»

Mit tett erre a főpap?

Ketté hasítá ruháját. Jézust istenkáromlónak mondá, és mint ilyent, halálra méltónak.

Mikép bántak Jézussal a főtanács szolgái?

A főtanács szolgái Jézust köpdösték, arczul verték, és iszonyú csúfot űztek belőle. — Jézus tűrt.

Mi történt Kaifás udvarán Péterrel?

Péter egy szolgáló kérdésére megtagadta Jézust. De bünét azonnal megsiratta.

Hová vezették Kaifástól Jézust?

Jézust virradóra Kaifástól Ponczius Pilátushoz Júdeának római helytartójához vezették.

Milyen vallomást tett Pilátus Jézusról?

Pilátus Jézust nyilván ártatlannak vallotta.

Megtudván Pilátus, hogy Jézus Galileából való, kihez küldötte?

Heródeshez, Galilea helytartójához, ki épen a húsvét ünnepeken Jeruzsálemben volt.

Mikép bánt Heródes Jézussal?

Mivel Jézus Heródes kérdésére semmit sem felelt, ez őt felöltöztette csúf ruhába, és visszaküldötte Pilátushoz.

Mit cselekedett Júdás, látván, hogy Jézus halálra ítéltetik?

Visszaadván a papi fejedelemnek a harmincz ezüst pénzt, megvallá, hogy ő ártatlan vért árult el, és kétségbeesvén, fölakasztá magát.

Mit tett ezután Pilátus Jézussal?

Megostoroztatta, hogy vádlóinak eleget tegyen.

Mivel birták rá Pilátust a zsidók, hogy Jézust megfeszítés végett nekik átadja?

Azzal, hogy fenyegették: «Ha ezt szabadon bocsátod, nem vagy a császár barátja: mert minden, a ki magát királylyá teszi, a császár ellen kel ki.»

Erre mit tett Pilátus Jézussal?

Megmosá a nép előtt kezeit, mondván: «Én ártatlan vagyok ez igaz vérétől.»

Mit cselekedtek a zsidók a halálra ítélt Jézussal?

Sebes vállaira tették a keresztfát, kivezették a

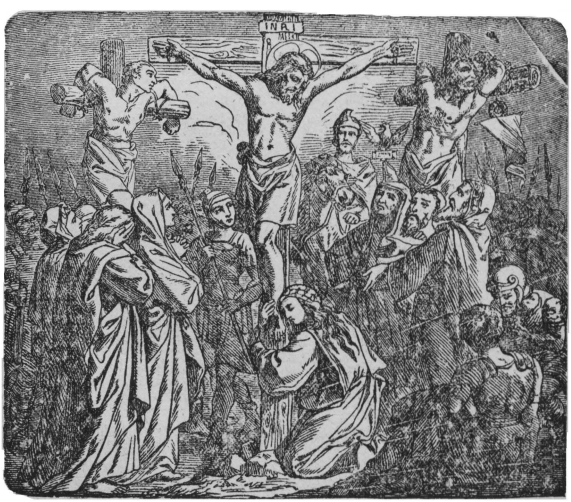

Kálvária hegyére és két lator közt keresztre feszítették.

Mikép bántak a zsidók a kereszten függő Jézussal?

Egyre csúfolták és gyalázták.

Mit tett ellenben Jézus a keresztfán?

Csendesen tűrt, ellenségeiért imádkozott, mondván: «Atyám! bocsáss meg nekik; mert nem tudják, mit cselekszenek.»

Mikép halt meg Jézus?

A sok szenvedés után végre fölkiáltott Jézus: «Atyám, kezeidbe ajánlom lelkemet!» És lehajtván fejét, kiadá lelkét.

Mi történt Jézus halálakor?

A nap elsötétedett, a föld megindult, a szent kárpit a templomban ketté hasadt, a kősziklák megrepedeztek, a koporsók megnyiltak és a halottak feltámadtak.

Micsoda hatást tett mindez a népre?

A nép hazamentében mellét verte.

Mily tanuságot vehetünk itt?

Verjük mi is mellünket, szeretetet, engedelmességet és igaz megtérést esküdvén Jézusnak, ki annyit szenvedve halt meg érettünk a keresztfán.

XXXIV. Jézus eltemettetése.

Kik temették el Jézus testét?

Arimatheai József és Nikodemus, a tanács tagjai és Jézus titkos tisztelői.

Hová temették Jézust?

Kősziklából kivágott koporsóba, melyben még senki sem feküdt.

Mit tettek a papi fejedelmek elővigyázatból?

Követ hengerítettek a sírbolt ajtajára, azt lepecsételték és katonák által őriztették.

XXXV. Jézus föltámadása.

Mily csoda történt harmadnap virradóra Jézus sírjánál?

Jézus halottaiból dicsőségesen föltámadt.

Mi történt Jézus föltámadásakor?

Nagy földindulás lőn, az Úr angyala nagy fényesség közepett lejött mennyből, elhengeríté a követ, és ráült.

Mit cselekedtek az őrök?

Megrémülvén, a városba futottak, és elbeszélték a mik Jézus sírjánál történtek.

Kik tudták meg először Jézus föltámadását?

Azon jámbor asszonyok, a kik vasárnap virradóra Jézus koporsójához mentek, hogy a szent testet drága kenetekkel megkenjék.

És kitől tudták meg?

Azon angyaltól, ki a koporsónál ült.

Hittek-e a tanítványok e jámbor asszonyoknak, midőn elbeszélték, hogy Jézus föltámadt?

Nem; hanem Péter és János a koporsóhoz siettek, és csakugyan úgy találták, hogy Jézus föltámadt.

Mit kell itt megjegyeznünk?

Dicsőséges feltámadása által Jézus minden kétségen kivül helyezte, hogy a *megváltásnak* munkája bevan végezve. Oh boldogok mi! kik Jézus által meg vagyunk váltva, s kik szintén fel fogunk egykor támadni, még pedig örök dicsőségre, ha Jézus törvénye szerint élünk és halunk.

XXXVI. Jézus mennybemenetele.

Gyakran jelent-e meg Jézus föltámadása után?

Gyakran. Így megjelent ő a szent asszonyoknak, megjelent tanítványainak is többször, és egyszer ötszáznál is többnek.

Hány napot töltött még Jézus föltámadása után a földön?

Negyven napot.

Mit tett Jézus ezen idő alatt?

Oktatta tanítványait bővebben azokra, mik Isten országát illetik.

Hol és mikor ment föl Jézus mennybe?

Jézus kivezette tanítványait az Olajfák hegyére, hol megáldván őket, fölemelkedett az égbe, bámulva néztek Jézus után az apostolok és szomorkodtak.

Ki vigasztalta az apostolokat?

Azonnal két angyal jelent meg az égből, és azzal vigasztalta az apostolokat, hogy Jézus akként fog valaha megint eljönni, miként őt felmenni látták.

Mit lehet itt észrevenni?

Dicsőséges mennybemenetelével nyitotta meg nekünk Jézus a mennyeknek országát, a hova akarja, hogy mi is eljussunk, s a hová csakugyan el is jutunk, ha tanítása szerint hitben, reménységben és szeretetben üdvösségünket munkáljuk.

AZ APOSTOLOK CSELEKEDETEI.

XXXVII. A Szentlélek eljövetele.

Mit cselekedtek az apostolok Jézus mennybemenetele után?

Visszamentek Jeruzsálembe, hol állandó imádság közt várták a Szentlélek eljövetelét.

Júdás helyett kit választottak apostolnak?

Mátyást, imádkozván és kezüket rátevén.

Jézus mennybemenetele után hányad napra jött el a Szentlélek?

Tized napra.

Mikép szállott az apostolokra a Szentlélek?

Egyszerre zúgás támadt, mely erős szélként jött az égből és betölté az egész házat, melyben

az apostolok egybegyülve voltak, mindegyik fejére tüzes nyelv szállott. Ekkor mindnyájan megteltek Szentlélekkel.

Mi történt erre?

Az apostolok különféle nyelven kezdtek beszélni; s Péter oly foganattal hirdette az összesereglett sok népnek Jézust, hogy azonnal háromezren megtértek.

XXXVIII. Az apostolok cselekedetei.

Fölmenvén még az nap Péter Jánossal a templomba, micsoda beteget gyógyított meg a templom ajtajánál?

Egy született sántát, a ki tőlök alamizsnát kért, ezt mondván neki: «Ezüstöm és aranyom nincs, de a mim van adok: a názárethi Jézus nevében kelj föl és járj.»

Gyógyítottak-e az apostolok még több beteget is?

A nép oly bizodalommal viseltetett az apostolok iránt, hogy betegeit még az útra is kirakta, a merre Péter vala menendő, hogy csak árnyéka is érintse őket, és meggyógyultak.

Föltámasztott-e Péter valakit halottaiból?

Igen. Tabita nevű asszonyt, imádkozván és imigy szólván hozzá: «Tabita kelj föl.»

XXXIX. Az apostolok üldöztetnek.

Üldözték-e a papi fejedelmek az apostolokat?

A papi fejedelmek az apostolokat megfogták és tömlöczbe vetették.

Mikép szabadultak ki az apostolok a tömlöczből?

Éjszaka megjelent az Úr angyala és csodálatosan kivezette őket a tömlöczből, mondván nekik, hogy menjenek a templomba és hirdessék Jézust.

Mit cselekedtek a papi fejedelmek, megtudván, hogy ámbár a tömlöczajtók be vannak zárva, az őrök az ajtók előtt állnak, az apostolok mégis a templomban tanítanak?

Ismét a tanács elé hivatták és megostorozták őket, megparancsolván, hogy Jézust többé ne hirdessék.

Micsoda szívvel viselték az apostolok ezen megostoroztatásokat?

Örvendeztek, hogy méltóknak találtattak, Jézus nevéért gyalázatot szenvedni.

XL. Jeruzsálemben az első keresztény hivek.

Mikép éltek Jeruzsálemben az első keresztények?

Állhatatosak voltak az imádságban és kenyérszegésben, vagyis az Oltáriszentség vételében. Sokan közülök még birtokukat is eladták, és annak árát az apostoloknak adták, hogy a hívek közös javára fordítsák.

Miként járt Ananiás és felesége Safira?

Ezek is eladták földjüket, de árának csak egy részét adták át Péternek, azt hazudván, hogy ez az egész ára. Miért mindketten szörnyet haltak.

Mit tanulunk Ananiás és Safira szomorú példájából?

Azt, hogy mennyire útálja Isten a csalárdságot és ravaszságot, Istennek csak az egyeneslelkűek tetszenek.

XLI. A diákonusok.

Kik voltak a diákonusok?

A diákonusok jámbor férfiak voltak, kiket az apostolok választottak a végre, hogy a hívek táplálásáról gondoskodjanak és az Úr szolgálatában nekik segítségül legyenek.

Hány diákonus volt?

Hét. Ilyen diákonus volt a többi között szent István is.

Mit olvasunk a szentírásban szent Istvánról?

Mivel a zsidókat intette és dorgálta, ezek megharagudtak rá, s agyon kövezték; szent István Jézus példájára ellenségeiért imádkozott.

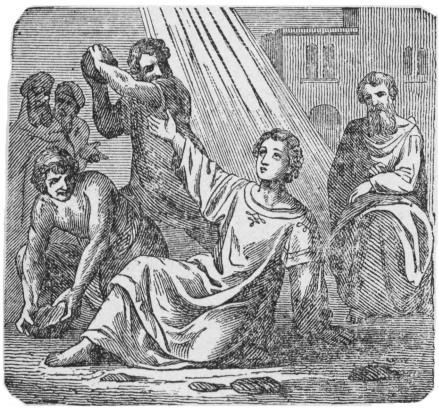

Hát Fülöp diákonus kinek hirdeté az Isten igéjét?

A szamariabelieknek, még pedig oly foganattal, hogy számosan megkeresztelkedtek.

Mit cselekedtek az apostolok, hallván, hogy a szamariabeliek elfogadták Isten igéjét?

Elküldték oda Pétert és Jánost, kik oda érkezvén, imádkozának érettök, hogy elvegyék a Szentlelket. Azután rájok tették kezeiket, és megkapták a Szentlelket, azaz: föladták nekik a *bérmálás szentségét.*

XLII. Szent Pál apostol.

Mikép bánt Saul a keresztényekkel?

Igen kegyetlenül: városról városra üldözte őket.

Mi történt vele útjában, midőn Damaskus városába ment azon szándékkal, hogy onnan is a keresztényeket fogva vigye Jeruzsálembe?

Egyszerre nagy fény vette körül, mely őt a földre sújtotta, s ezen szavakat hallá az égből: «Saul, Saul, miért üldözesz te engem? — Én Jézus vagyok, a kit te üldözesz.»

Mi következett erre?

Saul rémülve kérdé: «Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem!» Jézus felelé: «Kelj föl, és menj a városba; ott megmondják, mit kell cselekedned.»

Mikép jutott Saul Damaskusba?

Saul a nagy fényességtől megvakult; miért kézen fogva vezették őt társai a városba.

Mit cselekedett Saul Damaskus városában?

Saul a városban három nap sem nem evett, sem nem ivott; hanem mindegyre imádkozott. Azután Isten parancsolatjából Ananiás nevű tanítvány elment Saulhoz, rátevé kezeit, mire Saul visszakapta szeme világát és megkeresztelkedett.

Mikép neveztetik Saul a Szentírásban?

Pálnak.

Mikép és hol apostoloskodott szent Pál megtérése után?

Szent Pál megtérése után Jézus hitének legbuzgóbb terjesztője lett. Összejárta ő Ázsiát, Macedóniát, Görögországot és több tartományt, s mindenütt legnagyobb foganattal hirdette Jézust.

Mívelt-e az Úr szent Pál által csodákat is?

Igen is mívelt. Így Lisztrában egy sántát gyógyított meg, azt mondván neki: «Állj föl lábaidra egyenesen.» Troásban egy ifjút támasztott föl halottaiból, ki a harmadik emeletről leesvén, magát agyonütötte.

Szenvedett-e szent Pál?

Szent Pál sokat szenvedett. Üldözték őt a zsidók, üldözték a pogányok; egyszer majd agyonkövezték, háromszor megostorozták, tömlöczbe vetették, de nagy lelkét semmi sem törheté meg. Neki Jézus volt mindenben mindene.

Mikép bántak a zsidók szent Pállal?

Midőn Jeruzsálemben a templomban tanított, megragadván őt, és majd megölték; kiszabadít-

tatván kezeikből, Czezareába s innen fogva hajón Rómába vitetett.

Mi történt szent Pállal Rómában?

Szent Pál Rómában két esztendeig fogva volt, Jézust azonban egész szabadsággal hirdette.

Ezzel végződnek a bibliai történetek.

Mikép múlt ki a világból szent Péter és szent Pál?

Szent Péter Néró római császár alatt keresztre feszíttetett, kivánsága szerint fejével lefelé. Szent Pálnak pedig ugyanazon császár alatt feje vétetett.

Mit mond a történet a többi apostolokról?

A többi apostol is, minekutána a világ különféle részeiben Krisztust hirdette volt, többnyire vértanú halállal múlt ki a világból.

MODUS MINISTRANDI.

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

Sac. Introibo ad altare Dei.

Min. Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

Sac. Judica me Deus, et discerne causam meam; de gente non sancta, ab homine iniquo et doloso erue me.

Min. Quia tu es, Deus, fortitudo mea. Quare me repulisti; et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus.

Sac. Emitte lucem tuam, et veritatem tuam, ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.

Min. Et introibo ad altare Dei, ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

Sac. Confitebor tibi in cithara Deus, Deus meus! Quare tristis es anima mea, et quare conturbas me ?

Min. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi; salutare vultus mei, et Deus meus.

Sac. Gloria Patri et Filio, et Spiritui Sancto.

Min. Sicut erat in principio, et nunc et semper et in saecula saeculorum. Amen.

Sac. Introibo ad altare Dei.

Min. Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

Sac. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

Min. Qui fecit coelum et terram.

Sac. Confiteor Deo omnipotenti.... orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Min. Misereatur tui omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis, perducat te ad vitam aeternam.

Sac. Amen.

Min. Confiteor Deo omnipotenti, beatae Mariae semper virgini, beato Michaëli archangelo, beato, Joanni Baptistae, sanctis apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanctis, et tibi Pater! quia peccavi nimis, cogitatione, verbo et opere: mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa! Ideo precor beatam Mariam, semper virginem, beatum Michaëlem archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos apostolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et te Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Sac. Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris perducat vos ad vitam aeternam.

Min. Amen.

Sac. Indulgentiam, absolutionem, et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus.

Min. Amen.

Sac. Deus tu conversus vivificabis nos.

Min. Et plebs tua laetabitur in Te.

Sac. Ostende nobis, Domine! misericordiam tuam.

Min. Et salutare tuum da nobis.

Sac. Domine exaudi orationem meam.
Min. Et clamor meus ad te veniat.
Sac. Dominus vobiscum.
Min. Et cum spiritu tuo.
Sac. Kyrie eleison.
Min. Kyrie eleison.
Sac. Kyrie eleison.
Min. Christe eleison.
Sac. Christe eleison.
Min. Christe eleison.
Sac. Kyrie eleison.
Min. Kyrie eleison.
Sac. Kyrie eleison.
Sac. Dominus vobiscum.
Min. Et cum spiritu tuo.
Sac. Per omnia saecula saeculorum.
Min. Amen.
Min. (Finita epistola) Deo gratias.
Sac. Dominus vobiscum.
Min. Et cum spiritu tuo.
Sac. Sequentia sancti Evangelii secundum.
Min. Gloria tibi Domine.
Min. (Finito Evangelio) Laus tibi Christe.
Sac. Dominus vobiscum.
Min. Et cum spiritu tuo.
Sac. Orate fratres!
Min. Suscipiat Dominus hoc Sacrificium de manibus tuis ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiae suae sanctae.
Sac. Per omnia saecula saeculorum.
Min. Amen.

Sac. Dominus vobiscum.
Min. Et cum spiritu tuo.
Sac. Sursum corda.
Min. Habemus ad Dominum.
Sac. Gratias agamus Domino Deo Nostro.
Min. Dignum et justum est.
Sac. Per omnia saecula saeculorum.
Min. Amen.
Sac. Et ne nos inducas in tentationem.
Min. Sed libera nos a malo.
Sac. Per omnia saecula saeculorum.
Min. Amen.
Sac. Pax Domini sit semper vobiscum.
Min. Et cum spiritu tuo.
Sac. Dominus vobiscum.
Min. Et cum spiritu tuo.
Sac. Per omnia saecula saeculorum.
Min. Amen.
Sac. Dominus vobiscum.
Min. Et cum spiritu tuo.
Sac. Ite Missa est, vel: Benedicamus Domino.
Min. Deo gratias.
Sac. Benedicat vos omnipotens Deus, Pater, et Filius et Spiritus Sanctus.
Min. Amen.
Sac. Dominus vobiscum.
Min. Et cum spiritu tuo.
Sac. Initium, vel Sequentia sancti Evangelii secundum .....
Min. Gloria tibi Domine.
Min. Deo gratias.